

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ Фонду державного майна України

від 11.09.2026 № 1876

**НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА
БАЗОВОЇ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ ОЦІНЮВАЧІВ
за напрямом 2
«Оцінка рухомого майна»**

Київ – 2026

ЗМІСТ

1. Профіль програми	3
2. Загальна мета програми	4
3. Перелік професійних компетентностей, на формування яких спрямовано програму	5
4. Очікувані результати навчання.....	7
5. Викладання та навчання	9
6. Ресурсне забезпечення навчання із застосуванням відеоконференцзв'язку та цифрових інструментів	9
7. Оцінювання та форми контролю	10
8. Структура програми.....	10
8.1. Загальна структура	10
8.2. Структура програми за першим етапом	11
8.3. Структура програми за другим етапом – стажування	12
9. Зміст програми I етапу.....	13
10. Організація стажування як другого етапу базової підготовки	33
11. Методичне, кадрове та інформаційне забезпечення програми	34
12. Забезпечення якості та оновлення програми.....	34
13. Література, інформаційні ресурси та нормативно-правові акти	34
13.1. Базові нормативно-правові акти у сфері оцінки майна та професійної оціночної діяльності	35
13.2. Нормативно-правові акти щодо ідентифікації, реєстрації та експлуатації рухомих речей	36
13.3. Нормативно-правові акти щодо майнових відносин, оренди, оподаткування, застави та спеціальних цілей.....	37
13.4. Нормативно-правові акти щодо екологічних, енергетичних та ESG-факторів і поводження з відходами	38
13.5. Міжнародні та європейські стандарти, професійні стандарти і методичні джерела.....	38
13.6. Офіційні інформаційні ресурси та електронні системи	39
Додаток 1. Матриця відповідності компетентностей, модулів і результатів навчання	
Додаток 2. Модель індивідуального календарного плану стажування оцінювача-стажиста за напрямом 2 «Оцінка рухомого майна»	

1. ПРОФІЛЬ ПРОГРАМИ

Назва програми	Навчальна програма базової кваліфікаційної підготовки оцінювачів за напрямом 2 «Оцінка рухомого майна»
Тип програми за змістом	Професійна програма базової кваліфікаційної підготовки оцінювачів
Форма(и) навчання	Очна, яка може поєднувати форму навчання у режимі відеоконференцзв'язку, якщо такий режим здатен забезпечити проходження окремих складових програми ¹
Цільова група	Особи, які мають намір провадити професійну оціночну діяльність за напрямом 2 «Оцінка рухомого майна»
Коротка характеристика програми	Програма базової кваліфікаційної підготовки є комплексною професійною програмою, спрямованою на формування у слухачів системних знань, умінь і практичних навичок з оцінки об'єктів рухомого майна, застосування національних та міжнародно визнаних стандартів оцінки, професійної етики, методичних підходів, оціночних процедур, підготовки звіту про оцінку та проходження стажування.
Передумови навчання за програмою	До навчання допускаються особи, які відповідають вимогам законодавства до осіб, що мають намір отримати кваліфікаційне свідоцтво оцінювача, та подали документи до закладу освіти, який уклав з Фондом державного майна України договір про співробітництво з професійної підготовки оцінювачів.
Замовник / регулятор програми	Фонд державного майна України.
Суб'єкт реалізації програми	Заклад освіти, що уклав з Фондом державного майна України договір про співробітництво з професійної підготовки оцінювачів.
Обсяг та тривалість програми	1350 академічних годин (45 кредитів ЄКТС). Тривалість базової кваліфікаційної підготовки не може бути меншою за один рік і перевищувати два роки з дати початку навчання. ²
Структура програми	I етап – теоретико-практичне навчання: 900 год / 30 кредитів ЄКТС (з них загальний модуль «Загальні питання оцінки» – не менше 84 год); II етап – стажування: 450 год / 15 кредитів ЄКТС.
Організація навчання	Визначається закладом освіти з урахуванням вимог до базової кваліфікаційної підготовки. Навчальне навантаження протягом одного дня не може перевищувати 8 академічних годин.

Мова викладання	Українська
Документ за результатами першого етапу навчання	Посвідчення оцінювача-стажиста у разі успішного складання підсумкового заліку
Документ за результатами другого етапу навчання	Документи, що підтверджують проходження стажування, включаючи журнал обліку досвіду, навчальні звіти про оцінку майна та відгук керівника стажування
Документ за результатами закінчення навчання	Свідоцтво про закінчення навчання

¹ Форма навчання визначається закладом освіти, який проводить навчання за програмою базової кваліфікаційної підготовки оцінювачів.

² Академічна година дорівнює 40 хвилинам. Один кредит ЄКТС становить 30 академічних годин.

2. ЗАГАЛЬНА МЕТА ПРОГРАМИ

Загальна мета програми – формування у слухачів професійних компетентностей, необхідних для самостійного, обґрунтованого, етичного та відповідального виконання оцінки об'єктів рухомого майна відповідно до законодавства України, національних стандартів оцінки, міжнародно визнаних стандартів оцінки, професійної етики та принципів доброчесності.

Програма має забезпечити інтеграцію слухача у професійне середовище оцінювачів, сформувані цілісне розуміння функції оцінки як джерела незалежної інформації про вартість майна, а також підготувати слухача до практичного стажування, подальшого кваліфікаційного оцінювання та професійної діяльності у сфері оцінки рухомого майна.

Основні завдання програми:

- сформувані системне розуміння правових, економічних, технічних та ринкових факторів, що впливають на вартість рухомого майна;
- забезпечити розуміння принципів оцінки та їх практичного значення для визначення вартості об'єктів рухомого майна;
- навчити застосовувати принципи оцінки під час ідентифікації об'єкта оцінки, аналізу ринку, визначення найбільш ефективного використання, вибору підходів і методів оцінки, узгодження результатів та формування висновку про вартість;
- навчити визначати мету оцінки, базу оцінки, вид вартості, дату оцінки, склад прав та обмеження використання результату оцінки (у т. ч. звіту про оцінку майна);
- сформувані практичні навички збору, перевірки, аналізу та документування вихідних даних;
- забезпечити оволодіння методологією порівняльного, дохідного та витратного підходів;

- сформувати здатність обирати належні методи залежно від виду об’єкта оцінки, мети та бази оцінки, доступності ринкових даних, характеру прав та обмежень щодо об’єкта оцінки;
- сформувати навички перевірки логіки розрахунків, аналізу чутливості ключових припущень, оцінки надійності результатів та їх узгодження;
- сформувати навички підготовки звіту про оцінку як логічного, доказового та прозорого професійного документа;
- підготувати слухача до практичної діяльності через практичні заняття, кейси, розрахункові завдання та моделювання професійних ситуацій;
- закріпити принцип особистої відповідальності оцінювача за формування професійного судження про вартість майна та оформлення звіту про оцінку майна, у тому числі висновку про вартість, незалежно від використаних цифрових інструментів, автоматизованих моделей або штучного інтелекту.

3. ПЕРЕЛІК ПРОФЕСІЙНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ, НА ФОРМУВАННЯ ЯКИХ СПРЯМОВАНО ПРОГРАМУ

Коди компетентностей є внутрішньою методичною системою ідентифікації компетентностей у цій навчальній програмі та використовуються для побудови матриці відповідності компетентностей, модулів і результатів навчання, а також для визначення змісту поточного і підсумкового контролю.

Загальні компетентності

Код	Зміст компетентності
ЗК1	Здатність діяти у правовому полі та керуватися законодавством України: розуміти засади правової системи, орієнтуватися в нормативно-правових актах, дотримуватися законодавства України у сфері оцінки майна, майнових прав та професійної оціночної діяльності і Кодексу професійної етики оцінювача, а також застосовувати суміжне цивільне, господарське, митне, транспортне, податкове та фінансове законодавство.
ЗК2	Здатність орієнтуватися у системі національних стандартів оцінки та міжнародно визнаних стандартів оцінки (IVS, EVS), співвідносити їх вимоги та застосовувати їх у межах національного правового регулювання.
ЗК3	Здатність критично аналізувати, перевіряти, систематизувати та документувати правову, технічну, економічну, ринкову й іншу інформацію, необхідну для оцінки рухомого майна.
ЗК4	Здатність використовувати цифрові інструменти, спеціалізовані бази даних, професійні довідники, електронні реєстри, електронні таблиці та аналітичні системи для збору вхідних даних, ідентифікації об’єктів рухомого майна та вартісного моделювання.

Фахові компетентності за напрямом 2 «Оцінка рухомого майна»

Код	Зміст компетентності
ФК1	Здатність формувати завдання на оцінку рухомого майна з урахуванням мети, бази оцінки, виду вартості, дати оцінки, визначеного складу прав, обмежень, обсягу робіт (Scope of Work) та запланованого використання результатів.
ФК2	Здатність ідентифікувати та класифікувати різні види рухомого майна (машини, обладнання, колісні транспортні засоби, літальні апарати, судноплавні засоби, товари, товарно-матеріальні запаси, біологічні активи, культурні цінності) за технічними й реєстраційними характеристиками, комплектністю та стадіями життєвого циклу.
ФК3	Здатність формувати інформаційну базу оціночного дослідження, збирати й документувати вихідні дані з різних джерел, оцінювати їхні якість, достатність та достовірність із застосуванням професійного судження.
ФК4	Здатність враховувати правовий статус майна, майнові інтереси, реєстраційні режими, обмеження, обтяження, нефінансові зобов'язання, передумови вартості (оцінка за умови встановлення чи за умови переміщення/демонтажу) та визначати найбільш ефективне/альтернативне використання.
ФК5	Здатність орієнтуватися у нормативно-правовому регулюванні, вимогах стандартизації, сертифікації, технічних регламентах, державних реєстрах та вимогах державного нагляду за безпечною експлуатацією обладнання й транспортних засобів.
ФК6	Здатність застосовувати порівняльний підхід: здійснювати аналіз ринку рухомого майна, добирати й аналізувати об'єкти порівняння, враховувати рівень торгівлі та сегмент ринку, обґрунтовувати й розраховувати коригування та застосовувати моделі зіставлення продажів.
ФК7	Здатність застосовувати дохідний підхід: аналізувати операційні доходи й витрати від надання майна в оренду чи експлуатації, прогнозувати грошові потоки, обґрунтовувати ставки капіталізації/дисконтування та оцінювати ризики.
ФК8	Здатність застосовувати витратний підхід: визначати вартість заміщення або відтворення на основі концепції сучасного еквівалентного активу, калькулювати супутні витрати (доставка, монтаж), розраховувати види зносу (знецінення), розраховувати вартість ремонту, вартість ліквідації, придатних залишків та брухту.
ФК9	Здатність оцінювати специфічні види рухомих активів: визначати якість і ліквідність товарів та запасів методами кваліметрії, враховувати біологічні трансформації й племінну цінність сільськогосподарських тварин, оцінювати культурні цінності із залученням спеціалізованих експертиз, а також розраховувати майнову шкоду й реальні збитки.
ФК10	Здатність виявляти та комплексно аналізувати систему чинників впливу на вартість: технічний та експлуатаційний стан, надійність, умови утримання, логістичні витрати, макроекономічні чинники, а також екологічні вимоги, енергоефективність та стандарти ESG (включаючи витрати на дезактивацію й утилізацію).
ФК11	Здатність здійснювати узгодження результатів, отриманих із застосуванням різних підходів і методів, перевіряти обґрунтованість розрахункових моделей, виявляти й розкривати суттєву невизначеність оцінки, формувати підсумкове професійне судження та готувати звіт про оцінку відповідно до законодавства та стандартів.

ФК12	Здатність дотримуватися норм Кодексу професійної етики оцінювача, принципів незалежності, об'єктивності, конфіденційності та доброчесності, виявляти й запобігати конфлікту інтересів; усвідомлювати межі власної професійної компетентності та залучати профільних фахівців; критично оцінювати результати застосування автоматизованих моделей оцінки (AVM) й інструментів штучного інтелекту (ШІ) та нести персональну відповідальність за висновок про вартість незалежно від використаних цифрових засобів.
-------------	--

4. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

За результатами навчання слухачі повинні демонструвати:

знання	законодавства України у сфері оцінки майна, майнових прав та професійної оціночної діяльності; повноважень Фонду державного майна України у сфері регулювання та контролю оціночної діяльності; повноважень саморегулювних організацій оцінювачів у сфері громадського регулювання оціночної діяльності; прав, обов'язків, обмежень і професійної відповідальності оцінювача; Національних стандартів оцінки та порядку їх застосування; Міжнародних стандартів оцінки (IVS), Європейських стандартів оцінки (EVS) та їх співвідношення з національним регулюванням; Кодексу професійної етики оцінювача; цивільного, господарського, митного, податкового, транспортного, страхового та адміністративного законодавства у частині, що стосується рухомого майна; класифікації рухомого майна та прав, інтересів і обмежень у ньому; ринку рухомого майна, аналізу технічного стану, зносу, комплектності та найбільш ефективного використання; порівняльного, дохідного та витратного підходів; зв'язку видів вартості з вимогами фінансової звітності (IFRS 13, IAS 16, IAS 2, IAS 41); вимог до звітів про оцінку, робочих файлів і документування; процедур рецензування та контролю якості звітів про оцінку.
уміння	застосовувати законодавство, стандарти та професійну етику у практичній діяльності; формувати завдання на оцінку з урахуванням мети, бази оцінки, виду вартості, дати оцінки, складу прав і запланованого використання результату; ідентифікувати об'єкт оцінки, правовий режим, технічні характеристики, обмеження та обтяження; збирати, перевіряти і систематизувати правову, технічну, економічну та ринкову інформацію; аналізувати ринок; визначати найбільш ефективне використання; застосовувати порівняльний, дохідний і витратний підходи; виконувати розрахунки, у тому числі із застосуванням фінансової математики, статистичних інструментів і електронних таблиць; узгоджувати результати, формувати професійне судження про вартість об'єкта оцінки, готувати та оформлювати звіт про оцінку; виявляти етичні ризики, конфлікти інтересів і сторонній вплив; використовувати цифрові реєстри, бази даних та аналітичні інструменти; критично оцінювати результати автоматизованих моделей.
навички	комплексного застосування принципів оцінки; структурованого аналізу інформації та причинно-наслідкового обґрунтування вартості; роботи з державними реєстрами, публічними і комерційними базами даних; формування вибірок і перевірки порівняльності даних; побудови вартісних моделей і перевірки їх надійності; аналізу чутливості та ризиків; документування припущень,

	спеціальних припущень, обмежень, джерел інформації та професійних суджень; підготовки логічно структурованого-звіту про оцінку; аргументованого захисту висновку про вартість; дотримання принципів незалежності, об'єктивності, конфіденційності, професійної компетентності і персональної відповідальності оцінювача.
--	--

Код	Результат навчання
RH1	Пояснювати правові, етичні, методологічні та організаційні засади професійної оціночної діяльності.
RH2	Формувати завдання на оцінку рухомого майна та обсяг робіт з урахуванням мети оцінки, бази оцінки, виду вартості, дати оцінки, складу прав, обмежень і запланованого використання результату.
RH3	Ідентифікувати об'єкт рухомого майна, його фізичні складові, правовий режим, технічний стан, комплектність, умови експлуатації, технічні та реєстраційні характеристики, обмеження й обтяження.
RH4	Збирати, перевіряти, систематизувати і документувати правові, технічні, економічні, ринкові та інші вихідні дані.
RH5	Аналізувати ринок рухомого майна, фактори попиту і пропозиції, рівень цін, технічний стан і ринкові умови продажу й оренди аналогічних об'єктів.
RH6	Аналізувати найбільш ефективне / альтернативне використання об'єкта з урахуванням мобільності, інтегрованості та витрат на переміщення чи перепрофілювання.
RH7	Застосовувати порівняльний підхід, виконувати аналіз порівнянних об'єктів, визначати коригування та робити висновок щодо вартості.
RH8	Застосовувати дохідний підхід, прогнозувати грошові потоки, визначати ставки капіталізації/дисконтування та аналізувати ризики.
RH9	Застосовувати витратний підхід, визначати вартість заміщення або відтворення, накопичене знецінення, вартість ліквідації.
RH10	Оцінювати вплив прав, обмежень, обтяжень, умов експлуатації та спеціальних припущень на вартість рухомого майна.
RH11	Здійснювати узгодження результатів, отриманих за різними підходами, та обґрунтовувати професійне судження.
RH12	Готувати звіт про оцінку рухомого майна відповідно до законодавства, стандартів, професійної етики та вимог до доказовості.
RH13	Використовувати електронні реєстри, цифрові бази даних, таблиці, статистичні методи та аналітичні інструменти.
RH14	Критично оцінювати результати автоматизованих моделей оцінки (AVM) та інструментів штучного інтелекту (ШІ), забезпечуючи персональну відповідальність за висновок про вартість.
RH15	Дотримуватися професійної етики, незалежності, конфіденційності, доброчесності та запобігати конфлікту інтересів.

5. ВИКЛАДАННЯ ТА НАВЧАННЯ

Навчання здійснюється за очною формою із застосуванням інтерактивних аудиторних занять, практичних робіт, ситуаційних вправ (кейсів), розрахункових завдань, ділових ігор, аналізу реальних або змодельованих професійних ситуацій, індивідуальної та групової роботи. Частина занять може проводитися у режимі відеоконференцз'язку з дотриманням обмежень щодо максимальної частки такого навчання.

Під час навчання застосовуються такі методи:

інтерактивна мінілекція для систематизації ключових понять, стандартів, алгоритмів та регуляторних вимог;

групова дискусія щодо професійних суджень, меж застосування підходів, якості вихідних даних, етичних дилем та конфлікту інтересів;

аналіз ситуацій і розв'язання ситуаційних завдань (case-study) з оцінки різних об'єктів рухомого майна;

практична робота з реєстрами, технічною документацією, ринковими даними та електронними таблицями;

розрахункові практикуми з побудови моделей порівняльного, дохідного і витратного підходів;

симуляційні вправи з огляду та фотофіксації технічного стану за фото- і відеоматеріалами;

критична перевірка результату автоматизованої моделі (AVM) або інструменту ШІ;

наскрізна підготовка фрагментів звіту про оцінку;

взаємне рецензування та обговорення типових помилок;

самостійне опрацювання нормативно-правових актів, стандартів, навчальної літератури, інформаційних матеріалів, відеоматеріалів та прикладів звітів.

Робочі приклади в методологічних модулях (порівняльний, дохідний, витратний) добираються з різних класів активів для забезпечення перенесення методу.

6. РЕСУРСНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАВЧАННЯ ІЗ ЗАСТОСУВАННЯМ ВІДЕОКОНФЕРЕНЦЗ'ЯЗКУ ТА ЦИФРОВИХ ІНСТРУМЕНТІВ

Компонент	Опис
Платформа синхронного навчання	Zoom, Microsoft Teams, Google Meet або інша захищена платформа, визначена закладом освіти.
Електронне навчальне середовище	LMS закладу освіти, Google Classroom, Moodle, корпоративний портал або інша система для розміщення матеріалів, завдань, тестів і комунікації зі слухачами.
Цифрові інструменти	Електронні таблиці (MS Excel / Google Sheets / LibreOffice Calc), інструменти статистичного аналізу, відкриті державні реєстри, публічні й комерційні бази ринкових даних.
Матеріали для самостійної роботи	Нормативно-правові акти, стандарти оцінки, методичні рекомендації, презентації, кейси, шаблони розрахунків, приклади фрагментів звітів, контрольні питання.

Ідентифікація та контроль участі	Реєстрація присутності, контроль активності на заняттях, виконання завдань, фіксація результатів поточного й підсумкового контролю.
----------------------------------	---

7. ОЦІНЮВАННЯ ТА ФОРМИ КОНТРОЛЮ

Система оцінювання побудована за логікою професійних програм: оцінюється не лише засвоєння теоретичного матеріалу, а й здатність слухача виконувати професійні дії оцінювача, працювати з даними, будувати розрахункові моделі, формувати і захищати професійне судження.

Складова оцінювання	Питома вага	Зміст
Відвідування занять та активна участь	10%	присутність, участь у дискусіях, виконання завдань під час аудиторних занять або занять у режимі відеоконференцз'язку
Поточний контроль за модулями	30%	тестування після кожного модуля (обов'язкове відповідно до пункту 9 розділу II Загальних вимог), мінікейси, опитування
Практичні роботи та кейси	30%	аналіз правових і технічних документів, розрахункові завдання, побудова моделей, фрагменти звіту, рецензування
Самостійна робота	10%	опрацювання літератури, стандартів, нормативно-правових актів, підготовка до практичних занять
Підсумковий залік першого етапу	20%	підсумкове тестування та комплексне інтегративне ситуаційне завдання (наскрізний навчальний звіт) за напрямом, включно з оцінюваним кейсом етичної дилеми

Кожен модуль завершується тестуванням, що перевіряє рівень засвоєння знань і здатність застосовувати їх на практиці. Перший етап завершується підсумковим заліком. Слухач допускається до підсумкового заліку першого етапу за умови виконання обов'язкових практичних завдань, участі у поточному контролі за модулями та підготовки фрагментів навчального звіту або комплексного професійного кейсу. Успішним завершенням першого етапу вважається досягнення слухачем установленого закладом освіти мінімального порогу результативності, що підтверджує здатність перейти до стажування.

8. СТРУКТУРА ПРОГРАМИ

8.1. Загальна структура

Етап	Зміст	Обсяг
I етап	Теоретико-практичне навчання у закладі освіти	900 год / 30 кредитів ЄКТС

II етап	Стажування під наглядом і безпосереднім контролем керівника стажування	450 год / 15 кредитів ЄКТС
Разом	Повний цикл базової кваліфікаційної підготовки	1350 год / 45 кредитів ЄКТС

8.2. Структура програми за першим етапом

Назва модуля	Усього год.	Аудиторні заняття, у т.ч. заняття у режимі ВКЗ	Самостійна робота	Контроль
Модуль 01. Загальні питання оцінки	84	40	38	6
Модуль 02. Рухоме майно як об'єкт оцінки	48	20	26	2
Модуль 03. Ідентифікація та інспекція об'єктів оцінки. Взаємодія із залученими фахівцями	66	24	37	5
Модуль 04. Чинники впливу на вартість та найбільш ефективне використання рухомого майна	36	12	21	3
Модуль 05. Завдання на оцінку, обсяг оціночних робіт та інформаційне забезпечення оцінки	48	20	26	2
Модуль 06. Методологія, методи та моделі порівняльного підходу при оцінці рухомого майна	96	36	53	7
Модуль 07. Методологія, методи та моделі дохідного підходу при оцінці рухомого майна	54	20	30	4
Модуль 08. Методологія, методи та моделі витратного підходу при оцінці рухомого майна	96	36	53	7
Модуль 09. Оцінка майнової шкоди та збитків, завданих рухомому майну	54	20	30	4
Модуль 10. Узгодження результатів оцінки, комбіновані методи та застосування цифрових технологій	42	16	23	3
Модуль 11. Звіт про оцінку рухомого майна	42	16	23	3
Модуль 12. Особливості оцінки машин, обладнання та устаткування	42	16	23	3
Модуль 13. Особливості оцінки колісних транспортних засобів	36	16	18	2

Модуль 14. Особливості оцінки літальних апаратів	12	4	6	2
Модуль 15. Особливості оцінки судноплавних засобів	12	4	6	2
Модуль 16. Особливості оцінки товарів та товарно-матеріальних запасів	18	8	8	2
Модуль 17. Особливості оцінки біологічних активів	12	4	6	2
Модуль 18. Особливості оцінки культурних цінностей	12	4	6	2
Модуль 19. Наскрізний комплексний навчально-практичний кейс	90	36	48	6
Усього за першим етапом	900	352	481	67

Примітка. Обсяг першого етапу становить 900 академічних годин / 30 кредитів ЄКТС. Загальний модуль «Загальні питання оцінки» передбачено в обсязі 84 години / 2,8 кредита ЄКТС. Аудиторні заняття становлять 352 години, що перевищує мінімально необхідні 300 годин, у тому числі заняття у режимі відеоконференцз'язку, яке не може становити понад дві третини тривалості аудиторних занять.

8.3. Структура програми за другим етапом – стажування

№	Компонент стажування	Годин
1	Ознайомлення з організацією роботи суб'єкта оціночної діяльності, внутрішніми процедурами, етичними вимогами, правилами документообігу та контролю якості	30
2	Участь в оглядах об'єктів оцінки, фіксація характеристик, фотофіксація, робота з технічною та реєстраційною документацією	60
3	Збір, перевірка та систематизація правової, технічної, економічної та ринкової інформації	70
4	Виконання розрахункових процедур за порівняльним, дохідним та витратним підходами під наглядом керівника стажування	120
5	Підготовка не менше трьох навчальних звітів про оцінку різних за видом (типом) та складністю об'єктів	120
6	Обговорення навчальних звітів з керівником стажування, доопрацювання зауважень, формування професійного судження	30
7	Підготовка журналу обліку досвіду, підсумкових матеріалів стажування та відгуку керівника стажування	20
	Усього	450

9. ЗМІСТ ПРОГРАМИ І ЕТАПУ

Перший етап програми базової кваліфікаційної підготовки спрямований на формування у слухачів професійних знань, умінь і навичок, необхідних для переходу до стажування та подальшого виконання оціночних завдань під контролем керівника стажування.

Модуль 01. Загальні питання оцінки

Тема 01.1. Оцінка як вид професійної діяльності

Історичний огляд оцінки майна. Соціальна функція оцінки як джерела незалежної інформації про вартість майна та майнових прав. Сфери застосування оцінки. Об'єкти оцінки. Роль оцінки у прийнятті економічних, фінансових, інвестиційних, управлінських та правових рішень. Професія оцінювача, кваліфікаційні вимоги, професійна компетентність, незалежність, об'єктивність, добросовісність і відповідальність.

Тема 01.2. Законодавче регулювання оціночної діяльності

Правові засади оцінки майна, майнових прав та професійної оціночної діяльності. Державне та громадське регулювання оціночної діяльності. Повноваження Фонду державного майна України. Порядок ведення Державного реєстру оцінювачів та суб'єктів оціночної діяльності. Саморегулювні організації оцінювачів. Випадки обов'язкового проведення оцінки. Оцінювачі та суб'єкти оціночної діяльності. Права, обов'язки, обмеження та відповідальність оцінювача.

Тема 01.3. Стандарти оцінки

Національні стандарти оцінки та їх застосування. Міжнародні стандарти оцінки (IVS), Європейські стандарти оцінки (EVS) та інші міжнародно визнані стандарти на рівні професійного співвіднесення з національними вимогами. Співвідношення стандартів оцінки із законодавством України. Застосування стандартів у професійній діяльності оцінювача.

Тема 01.4. Основи економіки та ринкового ціноутворення

Базові положення мікроекономіки та макроекономіки. Попит, пропозиція, ринкова рівновага, еластичність, конкуренція, ліквідність, ринкові цикли. Ціна і вартість. Вплив державної політики, податкових, фінансових, інвестиційних та регуляторних факторів на формування вартості майна.

Тема 01.5. Основи правового регулювання майнових відносин

Об'єкти цивільних прав. Майно, речі, майнові права. Право власності та інші речові права. Договірні зобов'язання, оренда, забезпечення виконання зобов'язань, корпоративні права, банкрутство, реорганізація та ліквідація юридичних осіб у частині, що впливає на оцінку майна. Податкові наслідки операцій з майном. Відшкодування шкоди і збитків. Судові та альтернативні механізми вирішення спорів. Процесуальний статус оцінювача як спеціаліста або судового експерта у судочинстві та виконавчому провадженні.

Тема 01.6. Принципи оцінки майна та майнових прав

Принципи, засновані на уявленні користувача: корисності, заміщення, очікування. Принципи, пов'язані з природою майна: внеску, збалансованості, надлишкової

продуктивності, граничної продуктивності. Принципи, пов'язані з ринковим середовищем: попиту і пропозиції, конкуренції, відповідності, зміни. Принцип найбільш ефективного використання.

Тема 01.7. Фінансова математика (базовий рівень)

Вартість грошей у часі. Накопичення та дисконтування. Поточна і майбутня вартість грошової одиниці, функції складного відсотка та анuitету. Ставки процента, ставки дисконту, ставки капіталізації. Використання фінансової математики у процесі оцінки майна та майнових прав.

Тема 01.8. Процес оцінювання

Етапи проведення оцінки: визначення проблеми, формування завдання та договору на оцінку, визначення обсягу оціночних робіт (Scope of Work), мети оцінки, виду вартості, дати оцінки, складу прав, запланованого використання результату та користувачів. Оцінка майна, яка самостійно проводиться органами державної влади чи місцевого самоврядування, та поняття Акта оцінки майна. Збір і аналіз інформації. Вибір підходів і методів. Виконання розрахунків. Узгодження результатів. Формування висновку про вартість.

Тема 01.9. База оцінки та види вартості

Поняття бази оцінки як комплексу методичних підходів, методів та оціночних процедур, що відповідають певному виду вартості майна, та її значення як обраного виду вартості. Визначення бази оцінки з урахуванням мети оцінки, умов завдання, вимог законодавства та передбачуваного використання результатів оцінки. Ринкова вартість, справедлива вартість, інвестиційна вартість, ліквідаційна вартість, вартість ліквідації, спеціальна вартість та інші неринкові види вартості; їх зміст, передумови та сфери застосування. Розмежування ліквідаційної вартості та вартості ліквідації. Вплив обраної бази оцінки на вихідні дані, припущення, вибір підходів і методів оцінки та формування результату оцінки. Урахування податку на додану вартість (ПДВ) у вартісних розрахунках. Обґрунтування вибору бази оцінки та розкриття відповідної інформації у звіті про оцінку.

Тема 01.10. Дані та вхідна інформація в оцінці

Джерела інформації для оцінки. Правова, технічна, економічна, фінансова, ринкова та інша інформація. Критерії достовірності, релевантності, достатності, актуальності та перевірюваності даних. Обмеження інформації. Документування джерел, припущень, спеціальних припущень і застережень. Екологічні, соціальні та управлінські чинники (ESG) як складова вхідної інформації: джерела даних щодо енергетичної ефективності, екологічних обмежень і вимог до експлуатації; врахування таких чинників у ринкових даних та елементах порівняння.

Тема 01.11. Підходи до оцінки, методи та моделі оцінки

Загальна характеристика порівняльного, дохідного і витратного підходів. Умови застосування та незастосування підходів. Методи оцінки у межах підходів. Оціночні процедури. Роль професійного судження під час вибору підходів, методів і моделей оцінки. Узгодження результатів, отриманих різними підходами.

Тема 01.12. Професійна відповідальність оцінювача, суб'єкта оціночної діяльності та дисциплінарні процедури

Правові засади професійної відповідальності оцінювача та суб'єкта оціночної діяльності. Види відповідальності у сфері оцінки майна: професійна, дисциплінарна, цивільно-правова, адміністративна та інша відповідальність. Підстави відповідальності: порушення законодавства про оцінку майна, національних стандартів оцінки, професійної етики, принципів незалежності, об'єктивності, доброчесності, конфіденційності та запобігання конфлікту інтересів. Відповідальність суб'єкта оціночної діяльності за організацію надання послуг з оцінки, забезпечення якості звітів, зберігання звітів і робочих файлів, дотримання вимог законодавства та недопущення виконання оцінки особами без належної кваліфікації. Кваліфікаційно-дисциплінарна комісія оцінювачів: роль, повноваження, підстави розгляду дисциплінарних питань, професійні проступки, права оцінювача під час розгляду, значення рецензій, пояснень, доказів та інших матеріалів. Дисциплінарні стягнення, їх пропорційність характеру порушення, наслідкам, повторності, ступеню вини та іншим обставинам.

Тема 01.13. Рецензування звітів про оцінку

Рецензування звіту про оцінку як форма контролю якості оцінки та професійного аналізу відповідності звіту вимогам законодавства, національних стандартів оцінки, інших нормативно-правових актів з оцінки майна, умовам завдання на оцінку та професійній методології. Мета, завдання і види рецензування. Суб'єкти, які можуть здійснювати рецензування звітів про оцінку. Предмет рецензування: повнота ідентифікації об'єкта оцінки, правильність визначення мети, бази оцінки, виду вартості, дати оцінки, складу прав, обґрунтованість вихідних даних, вибору підходів і методів оцінки, логіка розрахунків, узгодження результатів та висновку про вартість. Типові недоліки звітів про оцінку та класифікація висновків рецензії за НСО № 1. Значення рецензії для підтвердження якості звіту, виправлення недоліків, професійного контролю, дисциплінарних процедур і захисту прав користувачів результатів оцінки.

Тема 01.14. Документація, звітність, професійна етика, цифрові інструменти та контроль якості

Звіт про оцінку як професійний документ. Структура, зміст, оформлення і зберігання звіту. Робочий файл оцінювача. Розкриття джерел, припущень, спеціальних припущень, обмежень і відхилень. Кодекс професійної етики оцінювача: незалежність, об'єктивність, конфіденційність, запобігання конфлікту інтересів. Етичні стандарти, правила прозорості та розкриття фактів використання автоматизованих моделей оцінки (AVM) й інструментів штучного інтелекту (ШІ); персональна відповідальність оцінювача за кінцевий висновок про вартість. Розкриття у звіті про оцінку врахованих екологічних, соціальних та управлінських чинників (ESG), джерел відповідних даних і меж їх урахування. Внутрішній контроль якості, самоперевірка звіту, перевірка повноти, логіки, доказовості та узгодженості результатів оцінки. Значення належного документування оціночного процесу, професійної етики та внутрішнього контролю якості для запобігання професійним порушенням.

Модуль 02. Рухоме майно як об'єкт оцінки

Тема 02.1. Поняття та ознаки рухомого майна

Поняття рухомої речі як об'єкта цивільних прав відповідно до законодавства України та національних стандартів оцінки. Відмінні ознаки рухомого майна порівняно з нерухомим. Юридичні та фізичні критерії розмежування майна: ступінь приєднання до земельної ділянки або споруди, мета приєднання, можливість переміщення без знецінення та зміни цільового призначення. Поняття обладнання, встановленого орендарем для здійснення господарської діяльності. Економічна сутність та цілі утримання рухомих речей (виробниче використання, інвестування, перепродаж, резерв) і їх вплив на вибір методичних підходів та методів оцінки.

Тема 02.2. Класифікація рухомого майна за видами

Класифікація об'єктів рухомого майна для цілей оцінки. Устаткування, машини та обладнання. Розмежування виробничого (технологічного) обладнання та інженерних систем, що обслуговують будівлю. Класифікаційні ознаки транспортних засобів: колісних, літальних апаратів, судноплавних засобів та залізничного рухомого складу. Оборотні активи: специфіка ідентифікації товарів в обороті та товарно-матеріальних запасів з урахуванням вимог міжнародних стандартів оцінки (МСО 230). Критерії віднесення до груп рослинних і тваринних біологічних активів. Особливості ідентифікації культурних цінностей та антикваріату як специфічного рухомого майна.

Тема 02.3. Права, інтереси та зобов'язання, пов'язані з рухомими речами

Склад майнових прав на рухомі речі: право власності, права користування (оренда, суборенда), обмежені речові права та обтяження. Робота з державними реєстрами обтяжень рухомого майна. Оцінка активів в умовах лізингу: розподіл економічних інтересів між лізингодавцем та лізингоодержувачем за умовами фінансового та операційного лізингу, зворотний лізинг. Рухомі речі як предмет нефінансових зобов'язань з урахуванням положень міжнародних стандартів оцінки (МСО 220): виконання екологічних зобов'язань, контрактів на поставку та зобов'язань щодо вибуття активів. Порядок врахування майбутніх витрат на дезактивацію та утилізацію майна.

Державна реєстрація рухомого майна та робота з реєстрами і реєстраційною документацією.

Тема 02.4. Життєвий цикл рухомого майна

Стадії життєвого циклу рухомого майна: створення (придбання), функціонування (експлуатація та технічне обслуговування), ліквідація (виведення з експлуатації) з урахуванням європейських стандартів оцінки машин та обладнання. Визначення строків служби: фізичний строк служби, нормативний строк корисного використання та залишковий строк корисного використання. Вплив стадії життєвого циклу на формування вартості активу. Методологія аналізу економічної доцільності заміни активів для визначення моменту настання економічного зносу: метод мінімальної вартості володіння, метод максимального прибутку та метод визначення оптимального періоду окупності.

Тема 02.5. Сфери застосування оцінки рухомого майна

Оцінка для трансакційних та корпоративних цілей: придбання, відчуження, злиття та поглинання, приватизація та передача в оренду державного і комунального майна. Оцінка для фінансових та фіскальних цілей: складання фінансової звітності, кредитування під заставу, страхування, оподаткування та митне оформлення. Спеціальні правові режими оцінки: процедури банкрутства та ліквідації, судові спори, стягнення збитків. Особливості визначення вартості майна Збройних Сил України та інших військових формувань.

Тема 02.6. Передумови вартості рухомого майна

Розмежування понять виду вартості та передумови вартості згідно з Міжнародними стандартами оцінки (МСО 102 «Види вартості»). Корисність окремої речі та економічна синергія групи речей. Ступінь інтегрованості з іншими активами. Спеціальні припущення щодо умов проведення оцінки: оцінка за умови встановлення на місці використання (у складі діючого підприємства або як непрацюючого обладнання) та оцінка за умови переміщення (демонтажу). Застосування концепції вартості в обміні на протизаг вартості у використанні для обладнання, що виводиться з експлуатації. Принципи розподілу вартості цілісного майнового комплексу між окремими активами. Сценарії оцінки для цілей кредитування та процедур банкрутства: ринкова вартість за умови встановлення та за умови вилучення; вартість упорядкованої ліквідації із типовим маркетинговим періодом та вартість вимушеної ліквідації зі скороченим маркетинговим періодом. Поняття вимушеного продажу як опису обставин проведення правочину, а не окремого виду вартості; розмежування стану вимушеного продажу та загального падіння ринкових цін. Практичне застосування передумов вартості у витратному підході та під час узгодження результатів оцінки.

Модуль 03. Ідентифікація та інспекція об'єктів оцінки. Взаємодія із залученими фахівцями

Тема 03.1. Ідентифікація об'єкта оцінки: мета, понятійний апарат та методологічний зв'язок

Мета та правове значення ідентифікації об'єкта оцінки відповідно до Національного стандарту № 1 та Міжнародних стандартів оцінки (МСО 101, МСО 102). Визначення складу, комплектності, конфігурації, конструктивних особливостей та стадії життєвого циклу об'єкта рухомого майна. Взаємозв'язок процедури ідентифікації з обсягом оціночних робіт, визначеною метою оцінки, обраною базою оцінки та видом вартості. Правові, методологічні та професійні ризики неповної або некоректної ідентифікації майна, її вплив на достовірність висновку про вартість та відповідальність оцінювача.

Тема 03.2. Документальне забезпечення процедури ідентифікації

Склад та класифікація документальної бази для ідентифікації рухомого майна: правовстановлюючі, технічні, реєстраційні, експлуатаційні, бухгалтерські та товаросупровідні документи. Порядок перевірки достовірності, повноти, актуальності та узгодженості наданих документів. Методологія виявлення та аналізу розбіжностей між документальними даними та фактичним станом об'єкта оцінки. Алгоритм дій оцінювача

у разі виявлення суперечностей або недостатності документальних даних, висунення застережень та формування відповідних припущень.

Тема 03.3. Публічно-правові, технічні та безпекові режими експлуатації рухомого майна

Загальний огляд нормативно-правового регулювання державних реєстраційних режимів за окремими класами рухомого майна (колісні транспортні засоби, повітряні судна, морські та річкові судна, об'єкти підвищеної небезпеки, цивільна зброя, племінні біологічні активи). Особливості дозвільних, сертифікаційних, ліцензійних та безпекових режимів експлуатації майна, порядку проведення державних технічних оглядів та ведення офіційних державних реєстрів і баз даних. Порядок урахування юридичних та нормативно-технічних обмежень експлуатації майна під час проведення оціночного дослідження.

Тема 03.4. Особистий огляд об'єкта оцінки: підготовка, проведення та документування

Порядок організації та проведення особистого огляду об'єкта оцінки відповідно до Національних стандартів оцінки, Європейських стандартів оцінки та Міжнародних стандартів оцінки. Визначення мети, обсягу та фізичних меж обстеження. Застосування фото-, відеофіксації, інструментальних вимірювань, просторової прив'язки та безпілотних літальних апаратів чи автоматизованих засобів у межах, дозволених законодавством. Дотримання вимог охорони праці та техніки безпеки під час обстеження. Процедура дій оцінювача у разі наявності обмежень чи неможливості проведення особистого огляду, порядок відображення у звіті про оцінку відповідних припущень та спеціальних припущень.

Тема 03.5. Принципи аналізу технічного стану та факторів зносу в межах компетенції оцінювача

Принципи аналізу технічного стану об'єкта оцінки без проведення спеціальної інженерної або науково-технічної експертизи. Методологія виявлення зовнішніх ознак фізичного зносу, функціонального (технологічного) та економічного (зовнішнього) знецінення на основі візуального та документального дослідження. Методологічне розмежування питань, встановлення яких належить до професійної компетенції оцінювача, та питань, що потребують обов'язкового залучення сторонніх фахівців або вузькопрофільних технічних експертів.

Тема 03.6. Обсяг оціночних робіт та забезпечення достатності вихідних даних

Визначення необхідного обсягу обстеження та дослідження об'єкта залежно від мети оцінки, обраного виду вартості та ризикованості завдання. Критерії достатності, достовірності, релевантності та актуальності вихідної інформації відповідно до вимог Європейських стандартів оцінки та Міжнародних стандартів оцінки. Ієрархія джерел інформації та порядок її застосування при оцінці різних видів рухомого майна. Співвідношення процедур обстеження з загальним обсягом оціночних робіт, визначеним у завданні на оцінку.

Тема 03.7. Порядок залучення та співпраці із технічними експертами та фахівцями

Підстави та критерії залучення сторонніх експертів у разі виходу необхідних досліджень за межі професійної компетенції оцінювача згідно з Європейськими стандартами оцінки та Міжнародними стандартами оцінки. Види залучених фахівців за класами активів (експерти з технічного огляду авіаційної та морської техніки, судові експерти з автотоварознавчих досліджень, гемологи, мистецтвознавці, фахівці у галузі агрономії, зоотехніки та екологічної безпеки). Порядок формування технічного завдання на залучення експерта. Чіткий розподіл професійної відповідальності: відповідальність залученого фахівця за встановлені технічні факти і висновки та персональна відповідальність оцінювача за кінцевий висновок про вартість об'єкта оцінки.

Тема 03.8. Опрацювання, перевірка та відображення висновків залучених експертів у звіті про оцінку

Методологія аналізу та інтерпретації висновків залучених експертів. Порядок перевірки придатності технічного висновку: аналіз компетентності, кваліфікації, незалежності експерта, актуальності та обґрунтованості застосованих ним методів. Процедура інтеграції результатів експертного дослідження у розрахункові моделі та звіт про оцінку. Вимоги щодо обов'язкового розкриття у звіті факту залучення експерта, наданих ним висновків, зроблених припущень та застережень. Порядок дій оцінювача у разі виявлення суперечливих, неповних або застарілих даних у висновках залучених фахівців.

Тема 03.9. Ситуаційне практичне завдання з формування технічного завдання та інтеграції висновків фахівця

Практичне виконання розрахунково-ситуаційного кейсу щодо складання офіційного технічного завдання на залучення стороннього технічного експерта для конкретного об'єкта рухомого майна. Опрацювання та критична оцінка наданого експертного висновку, його коректна інтеграція у вихідні припущення та розрахункові моделі порівняльного, дохідного або витратного підходів. Оформлення відповідних розділів проекту звіту про оцінку з належним розкриттям припущень, спеціальних припущень, застережень та обмежень, пов'язаних із використанням результатів роботи залученого фахівця.

Модуль 04. Чинники впливу на вартість та найбільш ефективне використання рухомого майна

Тема 04.1. Система чинників впливу на вартість рухомого майна

Система чинників, що впливають на формування вартості об'єктів рухомого майна відповідно до національних та міжнародних стандартів оцінки. Чинники, безпосередньо пов'язані з об'єктом оцінки: технічні та конструктивні характеристики, строк корисного використання (експлуатації), поточний технічний та експлуатаційний стан, види накопиченого знецінення (фізичний знос, функціональне знецінення, економічне знецінення), логістичні витрати та ризики втрати функціональності. Чинники зовнішнього середовища та оточення: просторове розташування відносно джерел сировини і ринків

збуту продукції, макроекономічні та мікроекономічні умови функціонування ринку, нормативно-правові, регуляторні та екологічні обмеження, а також екологічні, соціальні та управлінські характеристики, які впливають на ринкову привабливість активу. Економічні чинники: фактична та потенційна прибутковість активу, потенціал альтернативного використання, супутні витрати на переміщення, капітальний ремонт, технічне обслуговування та утримання. Аналіз сукупного та взаємопов'язаного впливу чинників на ринкову вартість. Енергоефективність та екологічні вимоги як чинники формування вартості відповідно до Європейських стандартів оцінки машин, обладнання та устаткування: порядок урахування юридично закріплених вимог щодо скорочення шкідливих викидів у визначені строки, що зумовлює додаткові витрати на модернізацію або заміну обладнання та враховується під час оцінки як економічне (зовнішнє) знецінення об'єкта.

Тема 04.2. Методологічні засади визначення найбільш ефективного використання рухомого майна

Поняття та зміст найбільш ефективного використання рухомого майна відповідно до вимог Національного стандарту № 1 та Міжнародних стандартів оцінки (МСО 102 «Види вартості»). Особливості проведення аналізу найбільш ефективного використання для об'єктів рухомого майна з урахуванням їхньої мобільності, можливості демонтажу, транспортування та реалізації на альтернативному ринку або в іншому місці використання. Урахування ступеня технологічної та функціональної інтегрованості об'єкта у складніший виробничий процес, технологічну лінію чи групу взаємопов'язаних активів. Оцінка витрат, часових термінів та юридичних обмежень, пов'язаних із переміщенням, монтуванням, налагодженням або перепрофілюванням майна. Методологічна залежність аналізу найбільш ефективного використання від визначеної мети оцінки, обраного виду вартості та сформульованих передумов. Порядок перегляду та остаточного обґрунтування висновку щодо найбільш ефективного використання об'єкта після завершення узгодження завдання на оцінку та формування обсягу оціночних робіт.

Модуль 05. Завдання на оцінку, обсяг оціночних робіт та інформаційне забезпечення оцінки

Тема 05.1. Формування та узгодження завдання на оцінку рухомого майна

Порядок формування та зміст завдання на оцінку рухомого майна. Визначення та узгодження ключових параметрів оціночного дослідження: мета оцінки, відповідна база оцінки, вид вартості, дата оцінки, склад оцінюваних майнових прав, юридичні чи експлуатаційні обмеження та передбачуване використання результатів оцінки. Аналіз відповідності умов завдання передбачуваному використанню результатів оцінки та вимогам нормативно-правових актів. Оцінка оцінювачем меж власної професійної компетентності та обґрунтування потреби в залученні сторонніх фахівців чи спеціалізованих сервісних організацій. Порядок залучення сторонніх фахівців відповідно до вимог Міжнародних стандартів оцінки та Європейських стандартів оцінки: попередня оцінка та документування їх фахових знань, практичного досвіду і ділової репутації,

офіційне узгодження та розкриття факту їх залучення у звіті, аналіз і розуміння оцінювачем методологічних процесів та висновків залучених фахівців.

Тема 05.2. Зміст та порядок визначення обсягу оціночних робіт

Поняття обсягу оціночних робіт та порядок його встановлення залежно від передбачуваного використання результатів оцінки згідно з Міжнародними стандартами оцінки та Європейськими стандартами оцінки. Взаємозв'язок між обсягом оціночних робіт та обраним видом вартості. Планування глибини, масштабу та деталізації оціночного дослідження з урахуванням складності об'єкта оцінки та оціночних ризиків. Роль професійного судження оцінювача при визначенні мети та меж дослідження. Методологія застосування вибіркового обстеження за однорідними групами активів у разі неможливості проведення суцільного огляду великих сукупностей однотипного обладнання чи товарно-матеріальних запасів: розрахунок обсягу та забезпечення репрезентативності вибірки, метод екстраполяції отриманих результатів на генеральну сукупність із належним обґрунтуванням і документуванням вихідних припущень. Методологічне розмежування вибірки об'єктів для проведення огляду та вибірки об'єктів порівняння при застосуванні порівняльного підходу.

Тема 05.3. Джерела інформації та формування інформаційної бази оцінки

Класифікація джерел даних та порядок формування інформаційної бази оцінки рухомого майна: результати особистого огляду, первинні та облікові дані замовника, матеріали залучених сторонніх фахівців і сервісних організацій, розрахунково-аналітичні дані та інформаційні ресурси ринку. Порядок формування, ведення та зберігання робочих документів оцінювача (робочого файлу). Вимоги до документування джерел інформації, вихідних припущень та спеціальних припущень. Чітке розмежування загальних припущень та спеціальних припущень: застосування спеціальних припущень для відображення фактів, ситуацій чи обставин, які відрізняються від наявних на дату оцінки. Організація наскрізного процесу підготовки та систематизації розрахункових матеріалів для формування звіту про оцінку.

Тема 05.4. Критерії якості інформації, перевірка даних та оцінка невизначеності

Критерії оцінки якості вихідної інформації та роль професійного судження оцінювача під час її опрацювання. Визначення достатності, достовірності, релевантності та надійності даних із урахуванням передбачуваного використання результатів оцінки, значущості інформації для формування кінцевого висновку про вартість та компетентності джерел її отримання. Порядок перевірки (верифікації) матеріалів залучених фахівців та розкриття розбіжностей із даними державних реєстрів і первинної документації. Систематичний аналіз джерел невизначеності результатів оцінки (неліквідність ринку, відсутність або обмеженість даних про зіставні продажі, наявність спеціалізованого чи унікального обладнання, використання спеціальних припущень) як обов'язковий елемент дослідження. Вимоги щодо аналізу суттєвості невизначеності та обов'язкового розкриття її впливу на висновок про вартість у звіті про оцінку.

Модуль 06. Методологія, методи та моделі порівняльного підходу при оцінці рухомого майна

Тема 06.1. Концептуальні засади порівняльного підходу та ієрархія порівнянних даних

Економічна сутність порівняльного (у міжнародній практиці – ринкового) підходу, передумови, доцільність та межі його застосування при оцінці рухомого майна відповідно до Національного стандарту № 1, Міжнародних стандартів оцінки та Європейських стандартів оцінки машин, обладнання та устаткування. Особливості функціонування та ступеня прозорості ринків рухомого майна залежно від класу та призначення активу. Класифікація ознак, одиниць та елементів порівняння. Види та підходи до формування ієрархії порівнянних даних згідно з Міжнародними стандартами оцінки: пряма порівнянна інформація за тотожними об'єктами, непряма порівнянна інформація за аналогічними об'єктами, загальні ринкові індикатори та інші джерела інформації. Методологічний пріоритет фактично здійснених операцій (цін угод) над цінами пропозиції (цінами попиту) та часовий пріоритет більш актуальних ринкових даних.

Тема 06.2. Методи та моделі зіставлення продажів

Сутність та класифікація моделей зіставлення продажів: адитивні та мультиплікативні розрахункові моделі. Застосування методів ринкового підходу відповідно до Європейських стандартів оцінки машин, обладнання та устаткування: метод прямого зіставлення, метод порівняльного зіставлення та метод визначення відсотка від вартості. Методологія аналізу ступеня подібності та відмінностей між об'єктами порівняння та об'єктом оцінки. Вибір трансакцій, вимірюваних одиниць та елементів порівняння. Порядок проведення якісного та кількісного аналізу відмінностей. Методологія використання методу парних продажів для обґрунтування розрахункових величин коригувань. Урахування рівня торгівлі та сегмента ринку (дилерський ринок, оптова торгівля, роздрібна торгівля, аукціонні продажі): відмінності у ціноутворенні тотожного активу залежно від статусу та мотивації учасників угоди. Методологічне трактування аукціону як конкретного методу або форми реалізації майна, а не як самостійної бази чи передумови вартості.

Тема 06.3. Оціночні процедури та методи коригування цін

Класифікація та оціночні процедури внесення коригувань до цін об'єктів порівняння: пряме (у грошовому виразі) та непряме (у відсотковому виразі) коригування. Групування факторів коригування: технічні характеристики (розмір, потужність, продуктивність, функціональна специфікація); характеристики стану та зносу (знецінення) (фізичний стан, інтенсивність використання, ефективний вік, рівень технічного обслуговування); ринкові характеристики (місце розташування, валюта угоди, співвідношення ціни пропозиції та ціни фактичного продажу, екологічні чи ліцензійні обмеження); часові чинники та чинники умов оцінки (дата проведення угоди відносно дати оцінки, умови продажу на вільному ринку відносно умов ліквідації, оцінка за умови встановлення на місці використання відносно оцінки за умови демонтажу та переміщення). Оцінка надійності та узгодженості скоригованих результатів.

Тема 06.4. Формування вибірки об'єктів порівняння та перевірка її надійності

Методологія формування вибірки порівнянних об'єктів залежно від типу та масштабу оцінюваного активу: окремі одиниці обладнання, технологічні лінії, виробничі комплекси, портфелі активів. Процедура попереднього очищення даних, виявлення та обґрунтованого вилучення аномальних значень (нетипових відхилень). Визначення критеріїв статистичної надійності, репрезентативності та достатності сформованої вибірки. Особливості аналізу та оцінки надійності ринкових даних, отриманих на локальних, національних та міжнародних ринках.

Тема 06.5. Статистичний аналіз ринку та математичне моделювання ціноутворення

Методологічні засади застосування методу статистичного аналізу ринку та моделей якісно-кількісного оцінювання (гедоністичних моделей) на рівні професійної обізнаності. Види та специфікація моделей оцінки, їх методологічні переваги, сфери застосування та обмеження. Порядок інтерпретації результатів регресійного аналізу та побудова простих адитивних статистичних моделей. Загальні процедури специфікації, калібрування та перевірки придатності (тестування) статистичних моделей для цілей оцінки рухомого майна.

Тема 06.6. Спеціальні випадки та особливі умови застосування порівняльного підходу

Методологія урахування спеціальних чинників впливу на вартість: умов догляду, утримання, зберігання, інтенсивності та умов експлуатації, фактичної комплектності, наявності пошкоджень та якості проведених відновлювальних робіт. Специфіка оцінки обладнання, нерозривно пов'язаного із земельною ділянкою або будівлею. Особливості оцінки імпортного обладнання: вибір валюти оцінки, урахування дати та офіційного курсу валют, аналіз впливу курсових коливань на зіставність аналогів, ціни за якими виражені в іноземній валюті. Стандартизація та процедури знеособлення при оцінці однорідних товарно-матеріальних запасів. Порядок урахування юридичних обмежень щодо передачі активів та впливу нефінансових зобов'язань на кінцевий висновок про вартість.

Модуль 07. Методологія, методи та моделі дохідного підходу при оцінці рухомого майна

Тема 07.1. Концептуальні засади дохідного підходу та сфера його застосування

Повторення та систематизація базових положень фінансової математики: вартість грошей у часі, процедури накопичення та дисконтування, порядок розрахунку та обґрунтування ставки дисконту та ставки капіталізації. Економічна сутність дохідного підходу, передумови, доцільність та межі його застосування при оцінці рухомого майна. Специфіка застосування дохідного підходу для окремих виокремлених активів та для груп взаємодоповнюючих активів. Критерії пріоритетності застосування дохідного підходу: здатність активу генерувати самостійний, чітко окреслений потік доходів, наявність значних економічних чи регуляторних бар'єрів входу на ринок, часові, юридичні та нормативні обмеження створення аналогічного активу, наявність ринкової премії за негайну готовність активу до експлуатації. Методологія аналізу та порядок відокремлення

операційних доходів від надання рухомого майна в оренду від загального доходу підприємства, виключення доходів, генерованих нематеріальними активами та діловою репутацією (гудвілом). Системне співвідношення методів дохідного підходу: розгляд методу прямої капіталізації як окремого випадку аналізу дисконтованих грошових потоків за умови припущення про один стабільний розрахунковий період.

Тема 07.2. Метод прямої капіталізації та його застосування при оцінці рухомого майна

Економічна сутність та розрахункова модель методу прямої капіталізації. Поняття чистого операційного доходу від експлуатації рухомого майна та методологія його прогнозування. Методичні підходи до визначення ставки капіталізації та її зв'язок із нормою віддачі на капітал і нормою відшкодування (повернення) капіталу. Передумови, обмеження та ризики застосування методу прямої капіталізації для об'єктів рухомого майна з огляду на обмежений строк їх корисного використання, високі темпи функціонального знецінення та нестабільність грошових потоків. Застосування математичного апарату прямої капіталізації як інструменту для кількісного виміру та обґрунтування величини функціонального (технологічного) та економічного (зовнішнього) зносу в межах розрахунків витратного підходу.

Тема 07.3. Метод дисконтування грошових потоків та моделювання майбутніх доходів

Метод дисконтування грошових потоків як базовий метод дохідного підходу при оцінці складних та взаємопов'язаних об'єктів рухомого майна. Методологія вибору та формування типу грошового потоку: грошові потоки до оподаткування та після оподаткування, реальні (з урахуванням базового рівня цін) та номінальні (з урахуванням інфляційних очікувань) грошові потоки. Обґрунтування тривалості, періодичності та кроку прогнозування грошових потоків. Визначення та порядок розрахунку залишкової вартості (вартості реверсії або вартості ліквідації) наприкінці прогнозованого періоду. Вибір та обґрунтування ставки дисконту, її повна методологічна узгодженість із обраним типом грошового потоку. Урахування ризиків через коригування грошових потоків або додавання премії за ризик до ставки дисконту. Застосування сценарного аналізу для оцінки чутливості результатів. Методологія виокремлення частки доходу, що припадає безпосередньо на рухоме майно, із загального доходу суб'єкта господарювання. Оглядовий аналіз складних моделей дохідного підходу: багатофакторного методу дисконтування грошових потоків, методу математичного моделювання з використанням імовірнісних розподілів (методу Монте-Карло) та методів опціонного ціноутворення.

Модуль 08. Методологія, методи та моделі витратного підходу при оцінці рухомого майна

Тема 08.1. Концептуальні засади витратного підходу та концепція сучасного еквівалентного активу

Економічна сутність витратного підходу, передумови, доцільність, сфера та обмеження його застосування при оцінці рухомого майна. Методологічне розмежування вартості відтворення та вартості заміщення. Складові вартості заміщення та відтворення з

позиції типових учасників ринку. Концепція сучасного еквівалентного активу як методологічна основа визначення вартості заміщення з урахуванням новітніх технологій, матеріалів та інженерних рішень. Застереження щодо прямого використання фактичних або первісних витрат на придбання чи створення активу. Структура витратного підходу та розрахункова модель визначення залишкової вартості заміщення (відтворення): послідовний розрахунок поточної вартості нового активу зі зменшенням її на суму накопиченого знецінення (фізичного зносу, функціонального та економічного знецінення) з урахуванням залишкової вартості активу для формування підсумкового індикатора ринкової вартості.

Тема 08.2. Визначення поточної вартості нового активу та класифікація обладнання за умовами розміщення

Особливості визначення поточної вартості нового активу для машин, обладнання та устаткування. Порядок урахування супутніх витрат на транспортування, митне оформлення, монтаж, пусконаладжувальні роботи, ремонт та технічне обслуговування. Специфіка оцінки спеціалізованого устаткування, калькулювання витрат на яке здійснюється за правилами та нормами ціноутворення у будівництві. Методологічні засади розмежування приєднаного обладнання (інженерних систем, ліфтів, кранових колій, що забезпечують функціонування будівлі) та неприєднаного обладнання (технологічних машин та агрегатів, пов'язаних із конкретною виробничою діяльністю). Оцінка приєднаного обладнання у складі нерухомого майна за умови його встановлення на поточному місці використання та оцінка неприєднаного обладнання як окремих рухомих об'єктів за умови їх переміщення.

Тема 08.3. Розрахункові методи визначення поточної вартості нового активу

Методологія застосування трьох основних розрахункових методів визначення поточної вартості нового активу: детальний метод калькулювання, метод трендового аналізу та метод співвідношення витрат до потужності. Загальний огляд факторних та інженерних методів калькулювання витрат. Визначення та використання показників історичної та первісної вартості активів. Особливості формування витрат на вирощування та утримання біологічних активів (тварини різних напрямів продуктивності) при визначенні вартості їх заміщення або відтворення.

Тема 08.4. Види знецінення та понятійний апарат оцінки стану активу

Методологічне розмежування строків життя та віку активу: фізичний та економічний строк служби, хронологічний (паспортний) та дійсний (ефективний) вік. Види знецінення активів. Відмінність оціночного знецінення як економічної категорії від бухгалтерської та податкової амортизації як систематичного розподілу вартості. Класифікація зносу на усувний та неусувний, виникнення капітальних та операційних надлишків, аналіз їх сукупного впливу на залишкову вартість активу. Взаємозв'язок видів знецінення із передумовами вартості для цілей кредитування та банкрутства (вартістю упорядкованої ліквідації та вартістю вимушеної ліквідації). Аналіз технічного обслуговування (планового запобіжного та позапланового коригувального) як основи визначення фактичного стану майна. Застосування показників надійності (середнього напрацювання між відмовами та середнього часу відновлення) та концепції надійності, готовності,

ремонтпридатності й безпеки. Використання стандартизованої шкали технічного стану (від нового стану до стану брухту) для систематичного вимірювання фізичного зносу та чіткого розмежування вартості придатних залишків і вартості брухту.

Тема 08.5. Методологія та методи розрахунку видів знецінення

Методи визначення фізичного зносу: розрахунково-формульний метод (на основі співвідношення фактичного напрацювання чи віку до нормативного строку служби), метод прямого виміру витрат на усунення дефектів та метод експертного спостереження. Методологія розрахунку функціонального зносу: визначення надлишкових капітальних витрат та надлишкових операційних витрат. Дві категорії елементів функціонального зносу: недостатність та надлишковість, їх усувний та неусувний характер. Методологія розрахунку економічного (зовнішнього) зносу: метод недовикористання виробничої потужності та економічний (дохідний) аналіз на основі капіталізації втраченого доходу або аналізу галузевої прибутковості. Загальні методи оцінки сукупного знецінення: метод ринкового порівняння, метод економічного віку-життя та метод декомпозиції. Метод урахування вікових змін продуктивності біологічних активів.

Тема 08.6. Оцінка майна, що потребує ремонту, та розрахунок вартості ліквідації

Класифікація видів ремонтних робіт та технічного обслуговування рухомого майна. Застосування принципів оцінки витрат протягом повного життєвого циклу активу. Особливості оцінки складових частин, що підлягають заміні, та методологія визначення вартості майна, що на дату оцінки потребує капітального ремонту. Визначення вартості ліквідації об'єктів, що повністю вичерпали свій економічний ресурс: розрахунок витрат на демонтаж, вилучення, транспортування, невідшкодувані компоненти та врахування вартості відходів, що містять дорогоцінні метали. Методологічне розмежування вартості придатних залишків (складових частин, придатних для повторного використання) та вартості брухту (вторинної сировини та матеріалів). Урахування нормативних вимог щодо управління відходами, оприбуткування придатних залишків та утилізації небезпечних компонентів при визначенні вартості ліквідації обладнання.

Модуль 09. Оцінка майнової шкоди та збитків, завданих рухомому майну

Тема 09.1. Нормативно-правове регулювання оцінки майна, шкоди та збитків

Система нормативно-правового регулювання оцінки майнової шкоди та збитків в Україні. Загальне та спеціальне законодавство з визначення реальних збитків й упущеної вигоди суб'єктів господарювання внаслідок збройної агресії як пріоритетна нормативна база. Врахування положень Міжнародних стандартів оцінки та європейських методичних рекомендацій з оцінки в умовах воєнного стану. Сфера обов'язкового застосування нормативно-правових актів для цілей оцінки та судової експертизи. Розмежування майнової шкоди та збитків відповідно до норм цивільного законодавства України. Принципи оцінки майна в стані на дату події та в стані, яким воно мало бути за відсутності завданої шкоди. Засади деліктної відповідальності та страхового відшкодування рухомого майна.

Тема 09.2. Методологія визначення реальних збитків за видами рухомого майна

Порядок розрахунку реальних збитків у разі втрати, знищення або пошкодження рухомого майна. Особливості оцінки машин та обладнання на основі актуалізації облікових даних за допомогою галузевих індексів і встановлення граничного рівня знецінення; відмінності від класичного витратного підходу. Визначення збитків колісним транспортним засобам. Особливості оцінки судноплавних засобів, літальних апаратів та унікального обладнання. Розрахунок збитків завданих товарно-матеріальним запасам й біологічним активам спираючись на дані фінансової звітності. Документальне підтвердження причинно-наслідкового зв'язку між подією та завданою шкодою, а також урахування втрати товарної вартості об'єкта як форми економічного знецінення.

Тема 09.3. Методологія оцінки упущеної вигоди, потреб у відновленні та проведення оцінки в умовах воєнного стану

Порядок визначення упущеної вигоди через розрахунок втраченого чистого доходу, накопичення грошових потоків та обґрунтування періоду її нарахування. Методологічні засади розрахунку витрат на відновлення майна та їх відмінність від оцінки розміру майнової шкоди. Особливості проведення оцінки в умовах воєнного стану: застосування методів дистанційного та зовнішнього обстеження у разі відсутності фізичного доступу до об'єкта оцінки, обов'язкове датування та верифікація даних. Ієрархія доказів із пріоритетом офіційних і незалежно підтверджених документів. Особливості складання звіту про оцінку в умовах підвищеної невизначеності: якісне розкриття ризиків, формування припущень, спеціальних припущень, застережень та обмежень. Застосування витратного підходу для цілей повного відшкодування порушених прав, урахування супутніх витрат та додаткових витрат.

Модуль 10. Узгодження результатів оцінки, комбіновані методи та застосування цифрових технологій

Тема 10.1. Поєднання методичних підходів та комбіновані методи оцінки

Методологічні засади поєднання підходів при оцінці складних об'єктів рухомого майна. Вхідні дані та процедури методів «згори вниз» і «знизу вгору». Комбіновані підходи для складних активів і груп активів. Методологія розподілу прибутку та визначення внеску нематеріальних активів у загальну вартість майнового комплексу. Принципи агрегації та дезагрегації активів: критерії оцінки парків обладнання чи технологічних ліній як єдиного активу або як сукупності окремих елементів. Правило уникнення подвійного врахування вартості при переході від суми вартостей окремих складових частин до загальної вартості групи активів.

Тема 10.2. Узгодження результатів оцінки та формування висновку про вартість

Порядок узгодження результатів, отриманих із застосуванням різних методичних підходів. Перевірка логічної послідовності розрахунків, виконання аналізу чутливості, оцінка ризиків ключових припущень і надійності вихідної інформації. Виявлення, оцінювання та розкриття суттєвої невизначеності результатів оцінки, зумовленої неліквідністю ринку, браком зіставних даних, унікальністю об'єкта або застосуванням спеціальних припущень. Обов'язковість якісного чи кількісного відображення суттєвої невизначеності у звіті про оцінку у формі застереження. Алгоритм дій оцінювача при

виявленні розбіжностей у результатах, отриманих різними підходами: аналіз причин розбіжностей та зважування результатів за ступенем надійності вихідних даних.

Тема 10.3. Автоматизовані моделі оцінки та застосування технологій штучного інтелекту

Принципи функціонування автоматизованих моделей оцінки, використання технологій штучного інтелекту та машинного навчання в оціночній діяльності. Аналіз можливостей, переваг і системних обмежень цифрових та алгоритмічних інструментів при аналізі великих масивів ринкових даних. Ризики алгоритмічних викривлень, використання некоректних даних і непрозорості розрахункових моделей. Вимоги до перевірки придатності та валідації результатів, отриманих із застосуванням цифрових технологій. Принцип особистої професійної відповідальності оцінювача за кінцевий висновок про вартість незалежно від використаних програмних засобів чи алгоритмів. Критерії придатності оціночної моделі відповідно до Міжнародних стандартів оцінки: точність, повнота, актуальність на дату оцінки та прозорість; модель має бути протестована на придатність для мети оцінки.

Модуль 11. Звіт про оцінку рухомого майна

Тема 11.1. Структура та зміст звіту про оцінку

Вимоги до звіту про оцінку рухомого майна. Структура, зміст, порядок оформлення, підписання та зберігання звіту й висновку про вартість майна. Обов'язкові реквізити звіту.

Тема 11.2. Порядок розкриття інформації та систематизація робочих документів

Вимоги щодо повноти та прозорості розкриття у звіті джерел вихідної інформації, використаних методів, зроблених припущень, спеціальних припущень, застережень та обмежень. Способи подання аналітичних і розрахункових даних у графічній та табличній формах. Порядок відображення та інтеграції висновків залучених технічних фахівців та експертів. Вимоги щодо обов'язкового якісного чи кількісного розкриття суттєвої невизначеності результатів оцінки та формування відповідних застережень. Формування, ведення та зберігання робочих документів оцінювача (робочого файла). Визначення строків зберігання робочих документів згідно з законодавчими, регуляторними та договірними вимогами.

Тема 11.3. Заява оцінювача про відповідність, контроль якості та захист висновку про вартість

Формування та включення до звіту про оцінку заяви оцінювача про відповідність виконаної оцінки вимогам національних та міжнародно визнаних стандартів оцінки, а також кодексу професійної етики. Порядок проведення внутрішнього контролю якості, самоперевірки та рецензування звіту про оцінку до його підписання. Методологічні засади аргументованого захисту висновку про вартість перед замовником, перевіряючими та контролюючими органами чи в судовому порядку.

Тема 11.4. Практична підготовка навчального звіту про оцінку

Практична підготовка повного навчального звіту про оцінку обраного об'єкта рухомого майна із послідовним застосуванням усіх етапів оціночних процедур.

Систематизація розрахункових матеріалів та підготовка комплексної документальної бази для подальшого опрацювання в межах підсумкових практичних кейсів.

Модуль 12. Особливості оцінки машин, обладнання та устаткування

Тема 12.1. Ідентифікація та класифікація машин, обладнання та устаткування

Класифікаційна структура машин, обладнання та устаткування для цілей оцінки: обробне, загальнозаводське, вантажопідйомне устаткування, залізничний рухомий склад, будівельна техніка й механізми, засоби вимірювальної техніки та автоматизованого контролю, універсальне промислове, нестандартизоване, офісне та побутове обладнання. Критерії та порядок ідентифікації об'єктів за технічними, функціональними й конструктивними характеристиками. Порядок перевірки комплектності, наявності товаросупровідної, реєстраційної, конструкторської та технічної документації. Аналіз монтажно-технологічних вимог до встановлення, підключення й експлуатації майна.

Тема 12.2. Нормативно-технічні режими експлуатації та джерела інформації

Особливості нормативно-технічного регулювання та режимів експлуатації обладнання підвищеної небезпеки, щодо якого здійснюється державний нагляд у сферах оборонної, промислової, транспортної, пожежної безпеки й охорони праці. Урахування вимог стандартизації, сертифікації та показників енергоефективності під час дослідження споживчих властивостей майна. Формування та аналіз джерел інформації про ринок машин та обладнання. Особливості оцінки імпортного обладнання із забезпеченням зіставності валютних і митних показників. Методологічні засади оцінки обладнання, нерозривно пов'язаного із земельною ділянкою чи будівлями й спорудами, із розмежуванням приєднаного й неприєднаного майна.

Тема 12.3. Практичне застосування методичних підходів та оціночних процедур

Пріоритетність застосування витратного й порівняльного підходів при оцінці машин та обладнання. Розрахунок вартості заміщення або відтворення з урахуванням витрат на доставку, монтування та пусконаладжувальні роботи. Визначення фізичного зносу, функціонального та економічного знецінення майна. Розв'язання практичних розрахункових завдань із калькулювання поточної вартості нового активу, розрахунку накопиченого знецінення та перевірки надійності й обґрунтованості отриманого результату оцінки.

Модуль 13. Особливості оцінки колісних транспортних засобів

Тема 13.1. Ідентифікація, класифікація та реєстраційні режими колісних транспортних засобів

Порядок ідентифікації та класифікація колісних транспортних засобів за технічними й конструктивними характеристиками: тип і номер кузова, шасі, тип і робочий об'єм двигуна, ідентифікаційний номер, місце та рік виготовлення. Класифікаційні типи транспортних засобів загального, спеціального й спеціалізованого призначення. Державна реєстрація та нормативно-правове регулювання експлуатації колісних транспортних засобів в Україні. Аналіз експлуатаційної, реєстраційної та сервісної документації. Порядок проведення технічного огляду транспортного засобу та його значення для встановлення фактичного технічного стану, комплектності й виявлення пошкоджень.

Тема 13.2. Інформаційне забезпечення, ціноутворення та аналіз чинників вартості

Формування інформаційної бази та аналіз ринкових даних щодо колісних транспортних засобів. Методологічні засади визначення середньої ринкової ціни транспортних засобів відповідно до нормативно-правових актів України та методичних джерел. Застосування коефіцієнтів коригування вартості за фактичним пробігом на основі показників приладу обліку пробігу (одометра) та аналіз ризиків викривлення цих даних. Оцінка впливу умов утримання, зберігання, технічного обслуговування, комплектації, наявності пошкоджень, проведення відновлювальних робіт та експлуатації на ринкову вартість. Методологічні засади визначення та урахування втрати товарної вартості внаслідок пошкодження та подальшого відновлення.

Тема 13.3. Практичне застосування порівняльного підходу та оціночних процедур

Пріоритетність застосування порівняльного підходу при оцінці колісних транспортних засобів на основі активних та ліквідних ринкових сегментів. Методологія розрахунку вартості шляхом внесення коригувань до цін об'єктів порівняння за технічними характеристиками, строком експлуатації, фактичним пробігом, укомплектованістю та технічним станом. Калькулювання витрат на відновлювальний ремонт і аналіз економічної доцільності його проведення. Розв'язання практичних розрахункових завдань із використанням спеціалізованих довідкових видань, аналізом ринкових джерел інформації та перевіркою надійності отриманого результату оцінки.

Модуль 14. Особливості оцінки літальних апаратів

Тема 14.1. Ідентифікація, класифікація та підтвердження льотної придатності повітряних суден

Порядок ідентифікації та класифікація повітряних суден за льотно-технічними характеристиками, призначенням та параметрами силової установки. Державна реєстрація літальних апаратів та нормативно-правове регулювання цивільної авіації згідно із законодавством України та міжнародними конвенціями. Нормативно-технічні поняття льотної придатності, міжремонтного, календарного та призначеного ресурсу, напрацювання в годинах і циклах. Аналіз реєстраційної, супроводжувальної та експлуатаційно-технічної документації. Визначення ролі, функцій та порядку залучення авіаційного фахівця (експерта з авіаційної техніки) для оцінки фактичного технічного стану силових установок і планера.

Тема 14.2. Аналіз ринку, застосування методичних підходів та межі професійної компетентності

Особливості функціонування ринку повітряних суден, специфіка формування інформаційної бази та джерел аналітичних даних. Загальні засади застосування витратного, порівняльного та дохідного підходів при оцінці літальних апаратів. Визначення меж професійної компетентності оцінювача: умови виконання оціночних робіт щодо повітряних суден виключно із залученням кваліфікованих авіаційних фахівців або під практичним керівництвом досвідчених оцінювачів відповідно до Міжнародних

стандартів оцінки (МСО 101). Порядок поглиблення фахової спеціалізації через практичне стажування та програми безперервного професійного розвитку.

Модуль 15. Особливості оцінки судноплавних засобів

Тема 15.1. Ідентифікація, класифікація та забезпечення придатності суден до плавання

Порядок ідентифікації та класифікації судноплавних засобів (морських суден, суден внутрішнього та змішаного плавання, спеціалізованого й технічного флоту) за конструктивними елементами та технічними характеристиками. Державна реєстрація суден та нормативно-правове регулювання судноплавства згідно із законодавством України та міжнародними конвенціями. Поняття морехідного стану (морехідності), придатності до плавання та нагляду судноплавних класифікаційних товариств (регістрів). Аналіз судових документів, свідоцтв та технічної документації. Визначення ролі та порядку залучення судового інспектора (експерта з технічного стану суден) для проведення натурного огляду та оцінки технічного стану судна.

Тема 15.2. Аналіз ринку, застосування методичних підходів та межі професійної компетентності

Особливості функціонування світового та національного ринків судноплавних засобів, джерела ринкової інформації та специфіка ціноутворення на флот. Загальні засади застосування порівняльного, витратного та дохідного підходів при оцінці суден. Визначення меж професійної компетентності оцінювача: умови проведення оціночних робіт щодо судноплавних засобів із залученням морського сюрвейєра або під практичним керівництвом досвідчених оцінювачів відповідно до Міжнародних стандартів оцінки (МСО 101).

Модуль 16. Особливості оцінки товарів та товарно-матеріальних запасів

Тема 16.1. Ідентифікація, класифікація та споживчі властивості товарів

Класифікаційна структура товарів та критерії віднесення майна до товарної продукції для цілей оцінки. Порядок дослідження якості, ергономічних, функціональних та інших споживчих властивостей товарів. Загальні засади застосування методів кількісного оцінювання якості (кваліметрії) при аналізі товарної продукції. Нормативно-правове регулювання ввезення (імпорту) товарів на митну територію України, урахування митних процедур, тарифних і нетарифних обмежень та систем стандартизації при визначенні їхньої вартості.

Тема 16.2. Класифікація товарно-матеріальних запасів та застосування методичних підходів

Класифікація товарно-матеріальних запасів (виробничі запаси, незавершене виробництво, готова продукція, товари, запаси державного резерву, сезонні та наднормативні запаси) та особливості формування їхньої структури. Методологічні відмінності між ринковою вартістю та обліковою (балансовою) вартістю запасів. Оцінка рівня ліквідності та оборотності товарно-матеріальних запасів. Урахування факторів біржової стандартизації та умов реалізації однорідних товарних партій. Застосування порівняльного та витратного підходів при оцінці товарно-матеріальних запасів.

Розв'язання практичних розрахункових завдань із визначення вартості запасів із урахуванням знецінення, строків придатності та умов зберігання.

Модуль 17. Особливості оцінки біологічних активів

Тема 17.1. Ідентифікація, класифікація та якісні характеристики біологічних активів

Порядок ідентифікації та класифікація біологічних активів (поточні та довгострокові біологічні активи рослинництва й тваринництва). Аналіз показників продуктивності та біологічних трансформацій. Особливості оцінки племінних ресурсів: порядок проведення племінного обліку, бонітування та державної реєстрації племінних тварин. Урахування впливу вікових змін, стану здоров'я та умов утримання на вартість біологічних активів. Визначення ролі та порядку залучення профільних фахівців (агрономів, зоотехніків, ветеринарних лікарів) для проведення натурного обстеження та встановлення фізичного стану активів.

Тема 17.2. Взаємозв'язок із фінансовою звітністю, методичні підходи та межі компетентності

Методологічні зв'язки оцінки біологічних активів із вимогами бухгалтерського обліку та фінансової звітності відповідно до Міжнародного стандарту бухгалтерського обліку 41 «Сільське господарство» та відповідних національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку. Загальні засади застосування порівняльного, дохідного та витратного підходів при оцінці біологічних активів. Визначення меж професійної компетентності оцінювача: умови проведення оцінки складних біологічних об'єктів із обов'язковим залученням профільних фахівців аграрної сфери або під практичним керівництвом досвідчених оцінювачів відповідно до Міжнародних стандартів оцінки (МСО 101).

Модуль 18. Особливості оцінки культурних цінностей

Тема 18.1. Ідентифікація, класифікація та правовий режим обігу культурних цінностей

Порядок ідентифікації та класифікація рухомих культурних цінностей за критеріями авторства, історичного періоду, мистецької школи, стилю, матеріалу виконання та техніки створення. Порядок державного обліку та функціонування Державного реєстру національного культурного надбання. Правовідносини у сфері цивільного обігу, переміщення через державний кордон, вивезення, тимчасового вивезення та повернення культурних цінностей згідно із національним законодавством і міжнародними конвенціями.

Тема 18.2. Взаємодія зі спеціалізованими експертизами, методичні підходи та межі компетентності

Методологічна взаємодія оцінювача із мистецтвознавчими, атрибуційними, реставраційними та гемологічними експертизами. Джерела інформації про ринок культурних цінностей, предметів антикваріату та мистецтва: архіви аукціонних торгів, спеціалізовані каталоги й аналітичні бази даних. Загальні засади застосування порівняльного, витратного та дохідного підходів при оцінці культурних цінностей.

Визначення меж професійної компетентності оцінювача: обов'язковість проведення оціночних робіт щодо культурних цінностей та предметів мистецтва виключно із залученням атестованих мистецтвознавців, експертів-атрибуторів чи експертів-гемологів відповідно до вимог Міжнародних стандартів оцінки (МСО 101).

Модуль 19. Наскрізний комплексний навчально-практичний кейс

Тема 19.1. Виконання наскрізного навчального-практичного кейсу та підсумкова атестація

Практичне виконання повного циклу оціночного дослідження об'єкта рухомого майна: від аналізу завдання, збору даних і проведення огляду до застосування трьох методичних підходів, узгодження результатів та розв'язання ситуаційного етичного кейсу. Критична перевірка результатів застосування цифрових моделей із дотриманням особистої професійної відповідальності оцінювача. Підготовка та захист навчального звіту про оцінку з обґрунтуванням професійного судження. Комплексна перевірка рівнів засвоєння методології оцінки рухомого майна, аналіз готовності слухача до практичного стажування та проведення підсумкового заліку.

10. ОРГАНІЗАЦІЯ СТАЖУВАННЯ ЯК ДРУГОГО ЕТАПУ БАЗОВОЇ ПІДГОТОВКИ

Стажування проводиться з метою удосконалення та застосування на практиці знань, здобутих під час першого етапу навчання, а також набуття практичних навичок діяльності з оцінки рухомого майна. Стажування відбувається під наглядом та безпосереднім контролем керівника стажування, який має чинне кваліфікаційне свідоцтво оцінювача за відповідним напрямом, не менш ніж п'ятирічний досвід практичної діяльності, не має дисциплінарних стягнень протягом останніх п'яти років та внесений до Узагальненого переліку оцінювачів-керівників стажування, що оприлюднений на офіційному вебсайті Фонду державного майна України. Керівник стажування не може одночасно проводити стажування у більше ніж трьох оцінювачів-стажистів.

Програма стажування повинна передбачати:

- набуття практичних навичок із застосування національних стандартів оцінки, міжнародно визнаних стандартів оцінки та нормативно-правових актів з оцінки майна;
- практичне застосування методичних підходів, методів і оціночних процедур;
- участь оцінювача-стажиста в оглядах об'єктів оцінки;
- складання не менше трьох навчальних звітів про оцінку майна, об'єктом оцінки яких є різні за видом та складністю активи у межах напряму оцінки;
- навчання щодо дотримання професійної етики оцінювача;
- ведення журналу обліку досвіду, підготовку індивідуального календарного плану та підсумкових матеріалів стажування.

11. МЕТОДИЧНЕ, КАДРОВЕ ТА ІНФОРМАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРОГРАМИ

Компонент	Вимоги
Кадрове забезпечення	Викладачі, які мають відповідну освіту, професійний досвід у сфері оцінки, права, економіки, машинобудування, товарознавства, агрономії, фінансів, статистики, цифрових інструментів; залучені практикуючі оцінювачі, рецензенти, експерти ринків.
Методичне забезпечення	Робочі програми модулів, силабуси, презентації, навчальні кейси, шаблони розрахунків, методичні рекомендації для практичних занять, контрольні питання, тестові завдання, критерії оцінювання.
Інформаційне забезпечення	Нормативно-правові акти, стандарти оцінки, статистичні ресурси, ринкові бази даних, технічна, товаросупровідна та реєстраційна документація, державні реєстри.
Матеріально-технічне забезпечення	Навчальні аудиторії, комп'ютерна техніка, доступ до мережі Інтернет, програмне забезпечення для роботи з таблицями, презентаціями, відеоконференцзв'язком, аналітичними інструментами.

12. ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ТА ОНОВЛЕННЯ ПРОГРАМИ

Якість реалізації програми забезпечується через відповідність змісту програми законодавству, Загальним вимогам до навчальних програм та професійної підготовки оцінювачів, національним стандартам оцінки, міжнародно визнаним стандартам, актуальній ринковій практиці та потребам професійного середовища.

Механізми забезпечення якості:

- періодичне оновлення модулів з урахуванням змін законодавства, стандартів оцінки, та практики оцінки;
- аналіз результатів поточного і підсумкового контролю;
- зворотний зв'язок від слухачів, викладачів, керівників стажування та професійного середовища;
- перегляд кейсів і практичних завдань з урахуванням типових помилок у звітах про оцінку;
- внутрішній методичний аудит силабусів, тестів, практичних завдань і критеріїв оцінювання;
- дотримання принципів академічної доброчесності, професійної етики та недопущення формального проходження навчання.

13. ЛІТЕРАТУРА, ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ ТА НОРМАТИВНО-ПРАВОВІ АКТИ

Під час реалізації програми використовуються чинні редакції нормативно-правових актів, національних та міжнародно визнаних стандартів оцінки, офіційні інформаційні ресурси, професійна література, навчально-методичні матеріали, кейси, приклади

розрахунків і навчальних звітів, визначені закладом освіти у робочих програмах модулів та силабусах.

13.1. Базові нормативно-правові акти у сфері оцінки майна та професійної оціночної діяльності

1. Закон України «Про оцінку майна, майнових прав та професійну оціночну діяльність в Україні».
2. Закон України «Про Фонд державного майна України».
3. Закон України «Про адміністративну процедуру».
4. Закон України «Про електронні документи та електронний документообіг».
5. Закон України «Про електронну ідентифікацію та електронні довірчі послуги».
6. Закон України «Про захист персональних даних».
7. Національний стандарт № 1 «Загальні засади оцінки майна і майнових прав», затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 10.09.2003 № 1440 (зі змінами).
8. Методика оцінки майна, затверджена постановою Кабінету Міністрів України від 10.12.2003 № 1891 (зі змінами).
9. Порядок визнання Фондом державного майна статусу саморегулювальної організації оцінювачів, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 13.12.2001 № 1668 (зі змінами).
10. Порядок визначення шкоди та збитків, завданих Україні внаслідок збройної агресії Російської Федерації, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 20.03.2022 № 326 (зі змінами).
11. Наказ Фонду державного майна України від 28.04.2025 № 627 «Про затвердження Кодексу професійної етики оцінювача», зареєстрований у Міністерстві юстиції України 05.06.2025 за № 867/44273.
12. Наказ Фонду державного майна України від 15.10.2025 № 1712 «Про затвердження Положення про Кваліфікаційно-дисциплінарну комісію оцінювачів», зареєстрований у Міністерстві юстиції України 24.10.2025 за № 1545/44951.
13. Наказ Фонду державного майна України від 15.10.2025 № 1713 «Про затвердження Загальних вимог до навчальних програм та професійної підготовки оцінювачів», зареєстрований у Міністерстві юстиції України 18.11.2025 за № 1707/45113.
14. Наказ Фонду державного майна України від 14.03.2002 № 479 «Про затвердження Положення про видачу сертифікатів суб'єктів оціночної діяльності», зареєстрований в Міністерстві юстиції України 28.03.2002 за № 312/6600 (зі змінами).
15. Наказ Фонду державного майна України від 11.06.2025 № 854 «Про затвердження Порядку розгляду питань про відкликання або визнання недійсним сертифіката суб'єкта оціночної діяльності», зареєстрований в Міністерстві юстиції України 25.06.2025 за № 981/44387 (із змінами).
16. Наказ Фонду державного майна України від 10.06.2013 № 796 «Про затвердження Порядку ведення Державного реєстру оцінювачів та суб'єктів оціночної діяльності», зареєстрований в Міністерстві юстиції України 13.06.2013 за № 937/23469.

17. Наказ Фонду державного майна України від 17.05.2018 № 658 «Про затвердження Порядку ведення єдиної бази даних звітів про оцінку», зареєстрований в Міністерстві юстиції України 05.06.2018 за № 677/32129 (зі змінами).
18. Наказ Фонду державного майна України від 31.10.2011 № 1585/1 «Про затвердження Положення про порядок рецензування звітів про оцінку майна та майнових прав рецензентами, що працюють у штаті Фонду державного майна України, його регіональних відділень та представництв», зареєстрований в Міністерстві юстиції України 25.11.2011 за № 1351/20089 (зі змінами).
19. Наказ Фонду державного майна України від 26.05.2025 № 765 «Деякі питання у сфері професійної оціночної діяльності», зареєстрований в Міністерстві юстиції України 10.06.2025 за № 896/44302.
20. Наказ Фонду державного майна України від 26.05.2025 № 766 «Про затвердження форми кваліфікаційного свідоцтва оцінювача», зареєстрований в Міністерстві юстиції України 10.06.2025 за № 892/44298.
21. Наказ Фонду державного майна України від 12.03.2013 № 293 «Про затвердження Методики оцінки активів суб'єктів природних монополій, суб'єктів господарювання на суміжних ринках у сфері комбінованого виробництва електричної та теплової енергії» (із змінами).
22. Наказ Міністерства економіки України, Фонду державного майна України від 18.10.2022 № 3904/1223 «Про затвердження Методики визначення шкоди та обсягу збитків, завданих підприємствам, установам та організаціям усіх форм власності внаслідок знищення та пошкодження їх майна у зв'язку із збройною агресією Російської Федерації, а також упущеної вигоди від неможливості чи перешкод у провадженні господарської діяльності», зареєстрований у Міністерстві юстиції України 02.12.2022 № 1522/38858.
23. Постанова Кабінету Міністрів України від 10.08.1995 № 629 «Про затвердження Методики оцінки об'єктів оренди, Порядку викупу орендарем оборотних матеріальних засобів та Порядку надання в кредит орендареві коштів та цінних паперів» (із змінами).

13.2. Нормативно-правові акти щодо ідентифікації, реєстрації та експлуатації рухомих речей

1. Митний кодекс України.
2. Повітряний кодекс України.
3. Кодекс торговельного мореплавства України.
4. Закон України «Про внутрішній водний транспорт».
5. Закон України «Про дорожній рух».
6. Закон України «Про автомобільний транспорт».
7. Закон України «Про залізничний транспорт».
8. Закон України «Про перевезення небезпечних вантажів».
9. Закон України «Про забезпечення вимог кредиторів та реєстрацію обтяжень».
10. Закон України «Про ідентифікацію та реєстрацію тварин».
11. Закон України «Про племінну справу у тваринництві».

12. Закон України «Про управління відходами».
13. Закон України «Про охорону праці».
14. Закон України «Про стандартизацію».
15. Закон України «Про технічні регламенти та оцінку відповідності».
16. Закон України «Про вивезення, ввезення та повернення культурних цінностей».
17. Про затвердження Порядку державної реєстрації (перереєстрації), зняття з обліку автомобілів, автобусів, а також самохідних машин, сконструйованих на шасі автомобілів, мотоциклів усіх типів, марок і моделей, причепів, напівпричепів, мотоколясок, інших прирівняних до них транспортних засобів та мопедів, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 07.09.1998 № 1388.
18. Порядок відомчої реєстрації та зняття з обліку тракторів, самохідних шасі, самохідних сільськогосподарських, дорожньо-будівельних і меліоративних машин, сільськогосподарської техніки, інших механізмів, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 08.07.2009 № 694 (із змінами).
19. Порядок здійснення відомчої реєстрації та ведення обліку великотоннажних та інших технологічних транспортних засобів, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 09.05.2025 № 557 (із змінами).
20. Порядок проведення державної експертизи культурних цінностей, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 26.08.2003 № 1343
21. Нормативно-правові акти у сфері державного нагляду за безпечною експлуатацією обладнання підвищеної небезпеки, промислової, пожежної та транспортної безпеки, охорони праці.

13.3. Нормативно-правові акти щодо майнових відносин, оренди, оподаткування, застави та спеціальних цілей

1. Цивільний кодекс України.
2. Податковий кодекс України.
3. Кодекс України з процедур банкрутства.
4. Закон України «Про особливості регулювання діяльності юридичних осіб окремих організаційно-правових форм у перехідний період та об'єднань юридичних осіб».
5. Закон України «Про оренду державного та комунального майна».
6. Закон України «Про приватизацію державного і комунального майна».
7. Закон України «Про заставу».
8. Закон України «Про забезпечення вимог кредиторів та реєстрацію обтяжень».
9. Закон України «Про фінансовий лізинг».
10. Закон України «Про виконавче провадження».
11. Закон України «Про управління об'єктами державної власності».
12. Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні».
13. Закон України «Про судову експертизу».
14. Порядок передачі в оренду державного та комунального майна, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 03.06.2020 № 483.
15. Порядок списання об'єктів державної власності, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 08.11.2007 № 1314.

13.4. Нормативно-правові акти щодо екологічних, енергетичних та ESG-факторів і поводження з відходами

1. Закон України «Про охорону навколишнього природного середовища».
2. Закон України «Про енергетичну ефективність».
3. Закон України «Про охорону атмосферного повітря».
4. Закон України «Про засади моніторингу, звітності та верифікації викидів парникових газів».
5. Закон України «Про оцінку впливу на довкілля».
6. Закон України «Про екологічний аудит».
7. Закон України «Про управління відходами».
8. Закон України «Про забезпечення хімічної безпеки та управління хімічною продукцією».
9. Закон України «Про металобрухт».

13.5. Міжнародні та європейські стандарти, професійні стандарти і методичні джерела

1. Міжнародні стандарти оцінки (International Valuation Standards, IVS), International Valuation Standards Council, чинна редакція.
2. Європейські стандарти оцінки (European Valuation Standards, EVS), The European Group of Valuers' Associations (TEGoVA), чинна редакція.
3. Європейські стандарти оцінки. European Plant, Machinery & Equipment Valuation Standards (EVS-PME), чинна редакція.
4. Професійні стандарти оцінки RICS – RICS Valuation Global Standards, чинна редакція, як довідкове джерело міжнародної професійної практики.
5. Uniform Standards of Professional Appraisal Practice (USPAP), The Appraisal Foundation, чинна редакція, як довідкове джерело міжнародної професійної практики та етичних вимог.
6. Міжнародні стандарти фінансової звітності (контекст фінансової звітності, довідково, на рівні обізнаності): IFRS 13 «Оцінка справедливої вартості», IAS 16 «Основні засоби», IAS 2 «Запаси», IAS 41 «Біологічні активи».
7. ISO 55000:2024 та ISO 55001:2024 «Asset management» – управління активами та аналіз життєвого циклу (довідково).
8. American Society of Appraisers (ASA): «Valuing Machinery and Equipment: The Fundamentals of Appraising Machinery and Technical Assets», 4th ed. (2020) — підручник ASA.
9. Сухомлін В.Ф., Шалаєв В.М. «Обладнання як об'єкт оцінки», 2-ге вид., перероб. і доп. (ГІС Увекон, Київ, 2024) методологія і практика оцінки обладнання, діагностика технічного стану, вартість монтажних робіт, нестандартне обладнання.
10. Гохберг І.І. «Оцінка машин і обладнання»: навчально-практичний посібник (Українське товариство оцінювачів).

11. Методичні матеріали, роз'яснення, навчальні кейси, шаблони розрахунків, приклади навчальних звітів, підготовлені закладом освіти, що реалізує програму, з урахуванням вимог Фонду державного майна України.
12. Узагальнена практика рецензування звітів про оцінку, дисциплінарна практика Кваліфікаційно-дисциплінарної комісії оцінювачів, навчальні приклади типових помилок у звітах про оцінку – у разі їх оприлюднення або надання для навчальних цілей у встановленому порядку.

13.6. Офіційні інформаційні ресурси та електронні системи

1. Офіційний вебсайт Верховної Ради України, база даних «Законодавство України».
2. Офіційний вебсайт Фонду державного майна України.
3. Державний реєстр оцінювачів та суб'єктів оціночної діяльності.
4. Офіційна статистика Держстату (індекси цін виробників, індекси цін на імпорт).
5. Національний банк України (курси валют, облікова ставка).
6. Єдиний реєстр з оцінки впливу на довкілля.
7. Ринкові бази для порівняльного підходу: Ritchie Bros. / RB Global та IronPlanet (результати аукціонів уживаного обладнання).
8. Mascus (міжнародні оголошення – ціни пропозиції).
9. Prozorro (публічні закупівлі).
10. Індекси для індексації та крос-перевірки: Держстат (індекси цін на імпорт за УКТ ЗЕД).
11. Eurostat (industrial producer prices, capital goods).
12. IMF World Economic Outlook (макропрогнози для дохідного підходу).
13. Офіційні інформаційні, статистичні та інші державні інформаційні ресурси, що можуть використовуватися для ідентифікації, правового режиму, обмежень, ринкового середовища та технічних характеристик об'єктів оцінки.
14. Офіційні вебсайти IVSC, TEGoVA, RICS, The Appraisal Foundation.

МАТРИЦЯ ВІДПОВІДНОСТІ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ, МОДУЛІВ І РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

У матриці використано коди загальних компетентностей (ЗК1–ЗК4), фахових компетентностей (ФК1–ФК12) та результатів навчання (РН1–РН15), визначених у розділах 3 і 4 навчальної програми. Матриця відображає основні змістові зв'язки між модулями першого етапу, компетентностями та результатами навчання; деталізація завдань, методів контролю та практичних робіт визначається у робочих програмах модулів і силабусах.

Модуль / етап програми	Компетентності	Результати навчання
Модуль 01. Загальні питання оцінки	ЗК1, ЗК2, ЗК3, ФК1, ФК11, ФК12	РН1, РН2, РН4, РН11, РН12, РН15
Модуль 02. Рухоме майно як об'єкт оцінки	ЗК1, ЗК3, ФК2, ФК4, ФК5	РН3, РН10
Модуль 03. Ідентифікація та інспекція об'єктів оцінки. Взаємодія із залученими фахівцями	ЗК3, ЗК4, ФК2, ФК3, ФК5, ФК12	РН3, РН4, РН13, РН15
Модуль 04. Чинники впливу на вартість та найбільш ефективне використання рухомого майна	ЗК3, ФК4, ФК10	РН5, РН6, РН10
Модуль 05. Завдання на оцінку, обсяг оціночних робіт та інформаційне забезпечення оцінки	ЗК1, ЗК2, ЗК3, ЗК4, ФК1, ФК3, ФК12	РН2, РН4, РН13
Модуль 06. Методологія, методи та моделі порівняльного підходу при оцінці рухомого майна	ЗК3, ЗК4, ФК6, ФК11	РН4, РН5, РН7, РН13
Модуль 07. Методологія, методи та моделі дохідного підходу при оцінці рухомого майна	ЗК3, ЗК4, ФК7, ФК11	РН4, РН8, РН13
Модуль 08. Методологія, методи та моделі витратного підходу при оцінці рухомого майна	ЗК3, ФК8, ФК10, ФК11	РН4, РН9, РН10
Модуль 09. Оцінка майнової шкоди та збитків, завданих рухомому майну	ЗК1, ЗК3, ФК4, ФК8, ФК9, ФК10	РН1, РН4, РН9, РН10

Модуль / етап програми	Компетентності	Результати навчання
Модуль 10. Узгодження результатів оцінки, комбіновані методи та застосування цифрових технологій	ЗК4, ФК11, ФК12	РН11, РН13, РН14
Модуль 11. Звіт про оцінку рухомого майна	ЗК1, ЗК2, ЗК3, ФК11, ФК12	РН11, РН12, РН15
Модуль 12. Особливості оцінки машин, обладнання та устаткування	ЗК3, ФК2, ФК5, ФК6, ФК8, ФК10	РН3, РН4, РН7, РН9
Модуль 13. Особливості оцінки колісних транспортних засобів	ЗК1, ЗК3, ФК2, ФК4, ФК5, ФК6, ФК8, ФК10	РН3, РН4, РН5, РН7, РН9
Модуль 14. Особливості оцінки літальних апаратів	ЗК1, ЗК2, ЗК3, ФК2, ФК4, ФК5, ФК6, ФК7, ФК8, ФК9, ФК12	РН3, РН4, РН5, РН7, РН8, РН9
Модуль 15. Особливості оцінки судноплавних засобів	ЗК1, ЗК2, ЗК3, ФК2, ФК4, ФК5, ФК6, ФК7, ФК8, ФК9, ФК12	РН3, РН4, РН5, РН7, РН8, РН9
Модуль 16. Особливості оцінки товарів та товарно-матеріальних запасів	ЗК3, ФК2, ФК6, ФК8, ФК9	РН3, РН4, РН5, РН7, РН9
Модуль 17. Особливості оцінки біологічних активів	ЗК2, ЗК3, ФК2, ФК6, ФК7, ФК8, ФК9, ФК12	РН3, РН4, РН7, РН8, РН9, РН10
Модуль 18. Особливості оцінки культурних цінностей	ЗК1, ЗК3, ФК2, ФК4, ФК6, ФК7, ФК8, ФК9, ФК12	РН1, РН3, РН4, РН5, РН7
Модуль 19. Наскрізний комплексний навчально-практичний кейс	ЗК1–ЗК4, ФК1–ФК12	РН1–РН15
II етап. Стажування	ЗК1–ЗК4, ФК1–ФК12	РН1–РН15

МОДЕЛЬ ІНДИВІДУАЛЬНОГО КАЛЕНДАРНОГО ПЛАНУ СТАЖУВАННЯ оцінювача-стажиста за напрямом 2 «Оцінка рухомого майна»

1. Загальні положення щодо застосування моделі

Індивідуальний календарний план стажування складається керівником стажування разом з оцінювачем-стажистом на підставі програми стажування, затвердженої закладом освіти, та погоджується із закладом освіти. План є робочим документом, за яким організовується, документується та контролюється другий етап базової кваліфікаційної підготовки.

Стажування проводиться протягом не менше шести місяців в обсязі 450 академічних годин / 15 кредитів ЄКТС та має забезпечити практичне застосування знань, здобутих під час першого етапу навчання, зокрема національних стандартів оцінки, міжнародно визнаних стандартів оцінки, нормативно-правових актів, методичних підходів, методів та оціночних процедур.

План має передбачати участь оцінювача-стажиста в оглядах об'єктів оцінки, складання не менше трьох навчальних звітів про оцінку майна щодо різних за видом (типом) та складністю активів у межах напряму «Оцінка рухомого майна», навчання щодо дотримання професійної етики, ведення Журналу обліку досвіду та підготовку підсумкових матеріалів стажування.

2. Ідентифікаційні дані індивідуального календарного плану

Прізвище, власне ім'я, по батькові оцінювача-стажиста	
Номер та дата посвідчення оцінювача-стажиста	
Заклад освіти, який організовує та контролює стажування	
Суб'єкт оціночної діяльності, у складі якого працює керівник стажування	
Реквізити сертифіката суб'єкта оціночної діяльності	
Керівник (и) стажування	
Реквізити кваліфікаційного свідоцтва оцінювача керівника (ів) стажування	
Період проходження стажування	з «__» _____ 20__ року до «__» _____ 20__ року
Загальний обсяг стажування	450 академічних годин / 15 кредитів ЄКТС
Дата погодження плану закладом освіти	

3. Орієнтовний календарний план стажування

Період	Зміст завдань стажування	Орієнтовний обсяг, год.	Очікуваний результат / доказ виконання	Форма контролю керівника стажування	Контроль закладу освіти
Місяць 1	Ознайомлення з документообігом та архівом суб'єкта оціночної діяльності (СОД). Вивчення запитів та умов договорів. Аналіз основних функцій оцінки та передумов вартості. Практичне формування завдання на оцінку (склад прав, замовники, користувачі). Аналіз відповідності умов завдання передбачуваному використанню результатів. Визначення виду вартості, дати оцінки, обсягу й масштабу дослідження (Score of Work). Оцінка меж професійної компетентності та потреби у залученні сторонніх спеціалістів і сервісних організацій. Опрацювання вимог Кодексу професійної етики (об'єктивність, конфіденційність, незалежність, відсутність конфлікту інтересів). Затвердження плану-графіка підготовки не менше трьох навчальних звітів для об'єктів різного виду та складності.	30	Запис у Журналі обліку досвіду; перелік опрацьованих внутрішніх документів; погоджений перелік завдань та затверджений план-графік.	Співбесіда; перевірка записів; визначення індивідуальних завдань і меж участі стажиста.	Подання Журналу обліку досвіду за місяць не пізніше останнього робочого дня місяця.
Місяць 1–2	Участь у оглядах об'єктів оцінки у супроводі керівника стажування. Практична ідентифікація об'єктів, аналіз наданих замовником даних про їх правовий, технічний та економічний стан. Візуально-інструментальна фіксація, фотофіксація. Аналіз факторів оточення активу та ESG-чинників. Верифікація матеріалів залучених фахівців та аналіз	60	Нотатки/матеріали огляду; фото- або інші матеріали фіксації; опис об'єкта; перелік виявлених невідповідностей між документами і фактичним станом.	Супроводження під час оглядів до моменту визнання стажиста компетентним для самостійного проведення оглядів; перевірка матеріалів огляду.	Щомісячна перевірка Журналу обліку досвіду та наявності записів щодо оглядів.

	розбіжностей із реєстрами й документами.				
Місяць 2–3	Збір, верифікація та систематизація вихідних даних для комплектування та ведення робочих файлів оцінювача. Дослідження відповідного сегмента ринку та ціноутворюючих чинників. Практичне використання публічних і спеціальних джерел для обґрунтування найбільш ефективного використання (НЕВ) об'єкта. Аналіз аналогів елементів порівняння. Оцінка якості даних. Обґрунтування припущень та спеціальних припущень. Вибір підходів, методів та розробка вартісної моделі.	70	Формування робочих файлів; аналітичні таблиці джерел даних; опис перевірки вхідних даних за критеріями якості; обґрунтування НЕВ.	Перевірка повноти джерел, достатності інформації, коректності припущень і спеціальних припущень.	Подання Журналу обліку досвіду; за потреби — проміжна консультація закладу освіти.
Місяць 3–4	Практичне застосування підходів, методів та моделей оцінки. Порівняльний підхід: застосування методів зіставлення продажів та статистичного аналізу, вибір трансакцій, встановлення одиниць та елементів порівняння, якісно-кількісний аналіз відмінностей, внесення коригувань та узгодження показників. Дохідний підхід: застосування методів прямої капіталізації та непрямої капіталізації. Вибір типу грошового потоку. Визначення тривалості прогнозу, прогнозування потоків, розрахунок термінальної вартості. Розрахунок ставок дисконтування/капіталізації. Витратний: вартість заміщення/відтворення, накопичене знецінення. Розрахунок вартості, перевірка результату та оцінка надійності висновку про вартість об'єкта.	120	Розрахункові вартісні моделі; таблиці коригувань; розрахунки в межах підходів; пояснення вибору підходів і методів.	Перевірка розрахунків, логіки вибору підходів і методів, відповідності стандартам та нормативно-правовим актам.	Перевірка наявності записів у Журналі обліку досвіду та проміжних результатів.

Продовження Додатка 2

Місяць 4–5	Практичне складання не менше трьох навчальних звітів про оцінку майна для об'єктів рухомого майна різного виду (типу) та складності. Забезпечення повної відповідності вимогам до форми та змісту звіту (відображення підстав, замовника, оцінювача, об'єкта, мети, користувачів, виду вартості, валюти, дати оцінки, дати складання звіту, джерел даних, ESG-факторів, висновків залучених фахівців, припущень/спеціальних припущень та обмежувальних умов, підходів/методик, аналізу надійності, заяви про відповідність стандартам, додатків та фотографій). Концентроване представлення даних у таблицях, схемах, графіках та картограмах. Обговорення навчальних звітів з керівником стажування, рецензування, опрацювання зауважень та доопрацювання версій звітів.	120	Не менше трьох навчальних звітів; зауваження керівника стажування; проекти доопрацьованих звітів про оцінку.	Приймання, перевірка, надання зауважень; засвідчення відповідності навчальних звітів вимогам стандартів і нормативно-правових актів шляхом підписання.	Облік факту підготовки навчальних звітів; перевірка відповідності типів об'єктів вимозі щодо різності виду та складності.
Місяць 5–6	Фінальне узгодження результатів оціночних підходів. Систематизація робочої документації (робочих файлів оцінювача) щодо її структури, ведення та тривалого архівного зберігання. Доопрацювання навчальних звітів про оцінку. Підготовка підсумкових матеріалів стажування, аналіз етичних ризиків та стороннього впливу на висновки про вартість, остаточне заповнення Журналу обліку досвіду.	30	Доопрацьовані навчальні звіти про оцінку; завершені та заархівовані робочі файли оцінювача; заповнений Журнал обліку досвіду; підсумковий пакет стажиста.	Підсумкова перевірка навчальних звітів, Журналу обліку досвіду, дотримання професійної етики та якості виконаних завдань.	Приймання Журналу обліку досвіду, навчальних звітів та підсумкових матеріалів.
Завершення стажування	Письмовий підсумок результатів стажування керівником. Складання і підписання відгуку, що	20	Письмовий відгук керівника стажування у двох примірниках	Складання і підписання відгуку; висновок з	Долучення примірника відгуку і підсумкових

	містить відомості про період стажування, перелік складених звітів та проведених оглядів, виконання плану, оцінку професійної етики, особистих та професійних якостей стажиста (працездатність, здатність до навчання, лідерство, відповідальність), висновки з пропозиціями. Оформлення документів у встановлених формах (електронній та паперовій).		(паперовому та електронному з ЕЦП); фінальний пакет документів.	оцінкою та/або зауваженнями.	матеріалів до особової справи оцінювача-стажиста.
--	--	--	---	------------------------------	---

Примітка. Розподіл годин у календарному плані є модельним і може деталізуватися закладом освіти, керівником стажування та оцінювачем-стажистом з урахуванням фактичних завдань, типів об'єктів, наявності кількох керівників стажування та графіка проходження стажування. Загальний обсяг стажування не може бути меншим за 450 академічних годин, а строк стажування – меншим за шість місяців.

4. Мінімальні вимоги до Журналу обліку досвіду оцінювача-стажиста

Керівник стажування та оцінювач-стажист спільно ведуть Журнал обліку досвіду. Заповнений Журнал обліку досвіду подається оцінювачем-стажистом до закладу освіти щомісяця, не пізніше ніж в останній робочий день місяця.

№	Період / дата виконання	Вид майна, що підлягає оцінці	Адреса об'єкта оцінки	Дата оцінки	Дата складання навчального звіту	Опис робіт, виконаних стажистом	Обсяг перевірки і контролю керівника	Кількість годин

5. Облік навчальних звітів та оглядів об'єктів оцінки

№	Навчальний звіт / об'єкт	Вид (тип) активу	Складність об'єкта	Дата огляду	Дата оцінки	Дата складання навчального звіту	Підпис керівника стажування / зауваження
1	Навчальний звіт № 1						
2	Навчальний звіт № 2						
3	Навчальний звіт № 3						

За потреби кількість навчальних звітів може бути більшою за три. Навчальні звіти мають охоплювати різні за видом (типом) та складністю активи у межах напряму оцінки рухомого майна.

6. Вимоги до письмового відгуку керівника стажування

Після завершення стажування відповідно до програми стажування та індивідуального календарного плану керівник стажування надає оцінювачу-стажисту письмовий відгук. Відгук має містити:

- період проходження стажування;
- перелік навчальних звітів про оцінку майна, які склав оцінювач-стажист;
- перелік проведених оглядів об'єктів оцінки за участі оцінювача-стажиста;
- перелік обов'язків та інших завдань, виконаних оцінювачем-стажистом згідно з програмою стажування та індивідуальним календарним планом;
- відомості про відповідність оцінювача-стажиста професійним етичним принципам і правилам поведінки оцінювача;
- інші відомості щодо особистих якостей, зокрема працездатності, здатності до навчання, прагнення до підвищення професійного рівня, почуття відповідальності, комунікативних навичок та лідерських якостей;
- висновки з пропозиціями, оцінкою та/або зауваженнями за необхідності.

Відгук складається та підписується у двох примірниках: один примірник надається оцінювачу-стажисту, другий передається закладу освіти для долучення до особової справи. Примірник відгуку, який надається оцінювачу-стажисту, складається в електронній формі відповідно до вимог законодавства про електронні документи та електронний документообіг.

7. Підписи сторін

Сторона	Підпис	Дата
Оцінювач-стажист		
Керівник стажування		
Уповноважена особа закладу освіти / погодження		